ISSN 1338-9025

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS

Časopis Trnavskej univerzity v Trnave

3 | 2013

Počasie Dňu univerzity veru neprialo....

Ktorú trasu si vybrať?

V lukostreľbe zvíťazila žena

Príležitosť aj pre utužovanie priateľstva

Vážený čitateľ,
Dostalo sa Vám do rúk ďalšie vydanie časopisu Trnavskej univerzity, v ktorom možno nájsť zaujímavé informácie a hodnotenia, týkajúce sa našej Alma Mater. V úvodníku spravidla spomínam dôležité udalosti, ktoré sa stali v našej vzdelávacej a vedeckej inštitúcii. Tentoraz však chcem upriamiť pozornosť viac na tú časť poslania univerzity, ktorá sa celkom priamo netýka študentov alebo zamestnancov, ale ľudského prostredia. Univerzita by mala zanechávať stopu svojej existencie navonok, v spoločnosti. Mala by ju určitým spôsobom formovať. Je to tak len vtedy, ak má svoju vlastnú tvár, ak sa neobáva prejaviť svoje myšlienkové východiská, ak sa riadi dobrým kompasom. Všetko záleží na vôli ľudí... Chcem krátko spomenúť dvoch z nich.
V septembri zomrel provinciál Jezuitov, zakladateľov našej inštitúcie, páter Peter Bujko, vynikajúci človek, ktorý Trnavskú univerzitu veľmi pozitívne ovplyvňoval. Krátko na to, 17. septembra 2013 sa už konala spomienka a slúžila sa liturgia preto, že zomrel MUDr. Silvester Krčméry, čestný doktor našej univerzity. Tento lekár bol trinásť rokov v krutom väzení pretože si svoju nádej a vieru nenechával pre seba. Tam však zostal človekom a jeho postoj k viere sa len posilnil. Potom, čuduj sa svete, po návrate do vytúženej slobody z väzenia, začal znova robiť to, za čo bol tak dlho zatvorený a mučený. Robil to snáď pre peniaze? Pre slávu? Ďakujem pekne, za takú slávu vo väzení a za ošúchané menčestrové nohavice, ktoré stále nosil. Nie, to bolo jasné, robil to z presvedčenia, a to ako schopný lekár a múdry človek. Hovoril pravdu i na policajnej stanici v sedemdesiatych rokoch, kde sa ponúkal, že pôjde do väzenia namiesto zatknutých kresťanských aktivistov, pretože, podľa jeho slov, vraj on je predsa centrom organizovania katolíckych akcií... Hovoril pravdu i vtedy, keď mi zabránil vo vyhodení škrobu po odcedení špagiet z kotla na lesnom tábore, s tým, že to bola najlepšia pochúťka vo väzení, a keď tento škrob zakrátko predo mnou jedol... Hovoril pravdu i vtedy, keď nedávno ležal chorý a zdôveril sa mi, že sa cíti slabým kresťanom a hriešnym človekom. Silvom prešli stovky ľudí so svojimi problémami, drogami, alkoholom, psychickými problémami. Všetkým prinášal nádej. Za jednu z dôležitých vecí považoval vnímať rovnakú hodnotu u každého človeka. Nie sme vždy takého zmýšľania... Jeho najobľúbenejšou piesňou bola pieseň „niekto raz uvidel Cigáňa mrieť... nikto mu o Bohu nič nepovedal". Vystihuje ho modlitba „Večné Slovo": ...aby sme dávali a nepočítali, aby sme bojovali a nedbali na rany, aby sme pracovali a netúžili po odpočinku. Toto je čosi univerzálne a prekračujúce všetky konfesie i nekonfesie. Toto je hĺbka, na ktorú musíme pamätať pri všetkom, čo robíme na univerzite. Jej poslaním je upevňovať a rozširovať pravdu, byť autentickými a stavať hrádze proti rezignácii v nás a okolo nás. Nezabudnime, že zdroj, ktorý k tomu potrebujeme je v ľuďoch ako Peter a Silvo. Z tohto zdroja vychádzal aj emeritný rektor Trnavskej univerzity prof. MUDr. Ladislav Šoltés, DrSc. Dr. h. c., ktorý nás opustil 26. septembra 2013. Mám v úcte jeho dielo vykonané v nie ľahkých začiatkoch našej Alma Mater. *Marek Šmid, rektor*

OBSAH

Pohľadom rektora 2
Na pulze univerzity ..... 3 – 7
Predstavuje ..... 8 – 9
Čas na interview ..... 10 – 11
Zo života fakúlt ..... 12 – 21
Študentská panoráma 22
Ponad čas 23
Učiteľské a študentské mobility ..... 24 – 25
Keď prehovoria archívy ..... 26 – 27
Návraty – čo mi dala škola ..... 28 – 29
Naša identita ..... 30 – 31

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS časopis Trnavskej univerzity v Trnave
Číslo reg. na MK SR: EV 4665/12, ISSN 1338-9025
Vydáva Trnavská univerzita v Trnave, Hornopotočná 23, 918 43 Trnava, IČO 31 825 249, č. tel.: 033/5939111
http: //www.truni.sk/, e-mail časopisu: casopis.TU@truni.sk
Predseda redakčnej rady a zodpovedný redaktor: prof. ThDr. Ladislav Csontos SJ, PhD.
Členovia RR: Mgr. Erika Juríková, PhD. Mgr. Miroslav Haľák, PaedDr. Ľubomír Rendár, PhD., Bc. Michaela Ďuratná, prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD., Mgr. Marek Psota, JUDr. Miroslava Vráblová, PhD., Mgr. Martin Császár, ThDr. Cyril Šesták SJ, PhD., Mgr. Martin Csontos, Bc. Bc. Veronika Pétiová, PhDr. Zuzana Martinkovičová, P. Branislav Beniač SJ.
Technický redaktor: Alžbeta Kudlová
Jazyková úprava: PhDr. Jozef Molitor
Grafická úprava: Oľga Svetlíková
Tlač: TYPI UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS, vydavateľstvo TU, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity a VEDY, vydavateľstva SAV
Periodicita vydávania: štvrťročne
Dátum vydania periodickej tlače: október 2013, ročník: druhý

Význam internetu a sociálnych sietí a riziká pri ich využívaní

29. mája sa v aule Trnavskej univerzity Pazmaneum konalo ďalšie vzdelávanie pre členov regionálnej pobočky Spolku slovenských knihovníkov pod názvom *Význam internetu a sociálnych sietí a riziká pri ich využívaní* – odborný seminár a workshop.

Témou seminára, ako už názov napovedá, bol internet – novodobý fenomén, ktorý nás sprevádza v práci i vo voľnom čase a bez ktorého si už svoje bytie nevieme predstaviť. Slúži ako operatívny zdroj poznatkov a zábavy. Úlohou seminára a následného workshopu však bolo poukázať aj na jeho tienisté stránky, s ktorým sa spájajú také pojmy ako kyberšikana, závislosť, narušené sociálne väzby.
Úlohou knižníc vo všeobecnosti je operatívne poskytovať požadované informácie. Internet je prirodzeným nástrojom poskytujúcim tento základný informačný proces.
Mgr. Emília Dolníková, zamestnankyňa verejnej knižnice, vo svojej úvodnej prezentácií zverejnila informácie o sprístupňovaní internetu vo verejných knižniciach trnavského samosprávneho kraja a uviedla aj konkrétne situácie, sprevádzajúce túto službu.
PhDr. Alena Oravcová a Mgr. Zuzana Hamadová sú poradenské psychologičky pre deti a mládež. Vo svojich príspevkoch, okrem iného, uviedli aj alarmujúce štatistiky z výskumu i z praktických skúseností u mladých ľudí v oblasti ohrozenia anonymného virtuálneho prostredia. Tento zdanlivo nevinný priestor je aj vhodným prostredím na vznik životnej krízy, nevery, patologickej závislosti.
Ing. Miroslav Drobný a Zdenko Slavík predstavili verejnosti už známy projekt *Ovce.sk*, ktorý vznikol ako súčasť projektov *Zodpovedne.sk, Pomoc.sk, Stopline.sk.* Tento projekt má za cieľ predovšetkým vhodnou formou upozorniť deti na možné riziká využívania nových informačných technológií.
V záverečnom workshope *Knihovník a jeho priestor pri prevencii rizík užívania internetu* účastníci formou brainstormingu vytvorili profil osobnosti knihovníka, pripraveného zaujať miesto pozorovateľa a poradcu, eliminujúceho negatívny vplyv a riziká pri používaní internetu.
Podujatie koncepčne a organizačne pripravili Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity v Trnave a Krajská pobočka Spolku slovenských knihovníkov. Seminár sa uskutočnil vďaka finančnej podpore Slovenskej asociácie knižníc v programe Partnerstvo a vďaka finančnej podpore Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Zuzana Martinkovičová

Nová vyhláška

Od 1. januára 2013 vstúpila do platnosti Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 456/2012 o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti a centrálnom registri umeleckej činnosti. Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity zorganizovala 16. mája v študovni univerzitnej knižnice pri tejto príležitosti informačný seminár, určený predovšetkým publikujúcim autorom.
Zamestnankyne úseku evidencie publikačnej činnosti Mária Cíbiková a Mária Arpášová oboznámili prítomných s obsahom vyhlášky, ktorý sa týka predovšetkým

kategórií publikačnej a umeleckej činnosti, kategórie ohlasov publikačnej a umeleckej činnosti, dokumentácie predkladanej autorom a údajov, ktoré sa zapisujú do centrálneho registra evidencie publikačnej činnosti a centrálneho registra evidencie umeleckej činnosti.
Predstavili portál centrálneho registra publikačnej činnosti a portál vysokých škôl, v ktorých nájdu pedagógovia i študenti zaujímavé a užitočné informácie. Nasledujúca diskusia bola zameraná predovšetkým na zmeny v procese publikačnej činnosti, vyplývajúce z vyhlášky.

Podrobnejšie sa publikačnej činnosti budeme venovať v niektorom z budúcich čísel nášho časopisu.

Zuzana Martinkovičová

V ústrety používateľom – nové služby univerzitnej knižnice

Súčasní používatelia očakávajú okrem mnohorozmerného prístupu k informáciám od knižnice aj spätnú väzbu. Pre knižnice z toho vyplýva povinnosť sledovať záujmy používateľov i vplyv nových technológií. Dalo by sa povedať, že každý knižnično-informačný systém tvorí zrkadlo knižnice. Odzrkadľuje požiadavky čitateľov, koriguje ich návyky, ponúka používateľský komfort.

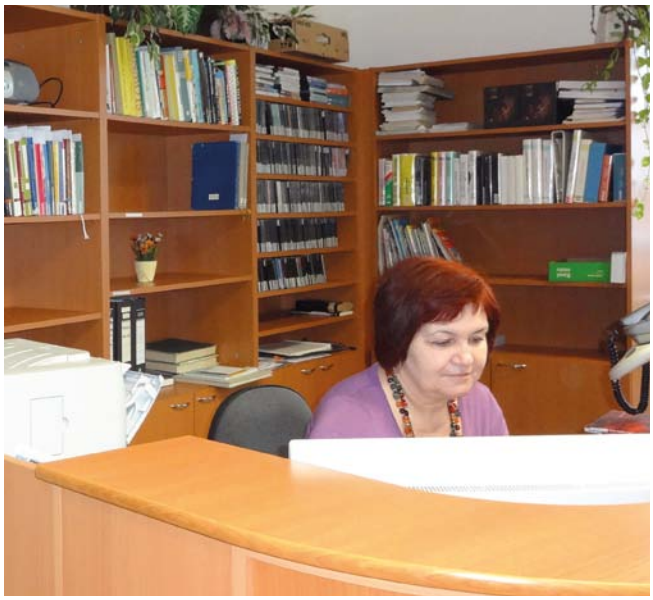

On-line katalóg

Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity sa vo svojej novej verzii on-line katalógu snaží priblížiť k svojim používateľom pomocou nových rozhraní.

Katalóg slúži ako pomocný nástroj pri vyhľadávaní knižničných dokumentov vo fondoch knižnice, ktorý umožní nielen vyhľadať ale aj predĺžiť si výpožičnú lehotu požičaných titulov, či inak upraviť konto používateľa aj z pohodlia domova.

Katalóg umožňuje zistiť aktuálne informácie o dokumente (stav – dostupný, vypožičaný, určený len na prezenčné štúdium), ako aj informácie o mieste uloženia hľadaného dokumentu (lokácia a signatúra kníh).

Z katalógu si registrovaní používatelia môžu posielať elektronické žiadanky na medziknižničnú výpožičnú službu MVS, priebežne kontrolovať svoje používateľské konto a predĺžiť lehotu požičaných dokumentov.

On-line katalóg sa nachádza na univerzitnej webovej stránke www.truni.sk v pravom stĺpci, kde je možnosť vybrať si jednoduché alebo rozšírené hľadanie, prihlásenie sa do konta. Podrobnejšie inštrukcie sú v návodoch na vyhľadávanie a rezervovanie.

Po prihlásení sa do konta si používateľ môže požičané tituly predĺžiť (prolongovať). Vypožičané tituly sa dajú prolongovať aj v stave upomienky, ak nie je na ne rezervácia a najskôr 8 dní pred dátumom vrátenia. Pokutu je možné vyrovnať pri najbližšej návšteve knižnice.

Pripomíname, že pri prolongovaní je dôležité označiť štvorček, ktorý sa nachádza pred každou požičanou knihou v konte používateľa a potom kliknúť na PREDĹŽIŤ TITUL.

Aby nedošlo k nedoručeniu upomienky, a tým zvyšovaniu pokuty za upomienku, je nevyhnutné, aby si používateľ skontroloval uvedenú správnu e-mailovú adresu a telefónne číslo. Prípadné zmeny si môže používateľ vo svojom konte korigovať sám.

Infogate

Infogate je nový súborný katalóg, ktorý umožňuje vyhľadávať dokumenty vo viacerých knižniciach súčasne. Z výsledku hľadania je možné dostať sa urýchlene k informácii o knižnici, v ktorej sa nachádza požadovaný dokument. Čitateľ sa pomerne ľahko zorientuje a okamžite zistí dostupnosť dokumentu v materskom on-line katalógu. Inšpiráciou pri hľadaní mu budú hodnotenia alebo komentáre iných čitateľov či externé recenzie na titul.

SMS notifikácia

K doterajším zaužívaným spôsobom komunikácie pridala univerzitná knižnica SMS notifikácie. Upomienky za nevrátené výpožičky a oznámenia o rezervácií sa doteraz posielali len e-mailom. Neaktuálny e-mail či spamový filter však bývali dôvodmi nedoručenia oznámení a aktualít zo strany univerzitnej knižnice. SMS správy sa zasielajú na uvedené telefónne čísla, čím sa zabezpečuje maximum pre notifikáciu čitateľa. Je to spoľahlivejšia forma ako e-mail, lacnejšia ako telefonát a celkovo vhodnejšie riešenie, keďže je komunikácia jednostranná a neruší. Vyzýva čitateľa, aby si skontroloval svoje konto a prípadné nezrovnalosti si vo vlastnom záujme vyriešil. Nie je úlohou univerzitnej knižnice kontrolovať používateľské kontá a zasielať upomienky.

Pevne veríme, že nové služby zlepšia používateľský komfort a zefektívnia výber literatúry. Ambíciou univerzitnej knižnice je naďalej poskytovať kvalitné služby a eliminovať problémy. Mnohé z nich však súvisia hlavne s nedostatkom priestorov, s ktorým knižnica zápasí prakticky od začiatku svojho vzniku.

Anna Chobotová

Vnútorný systém kvality na TU

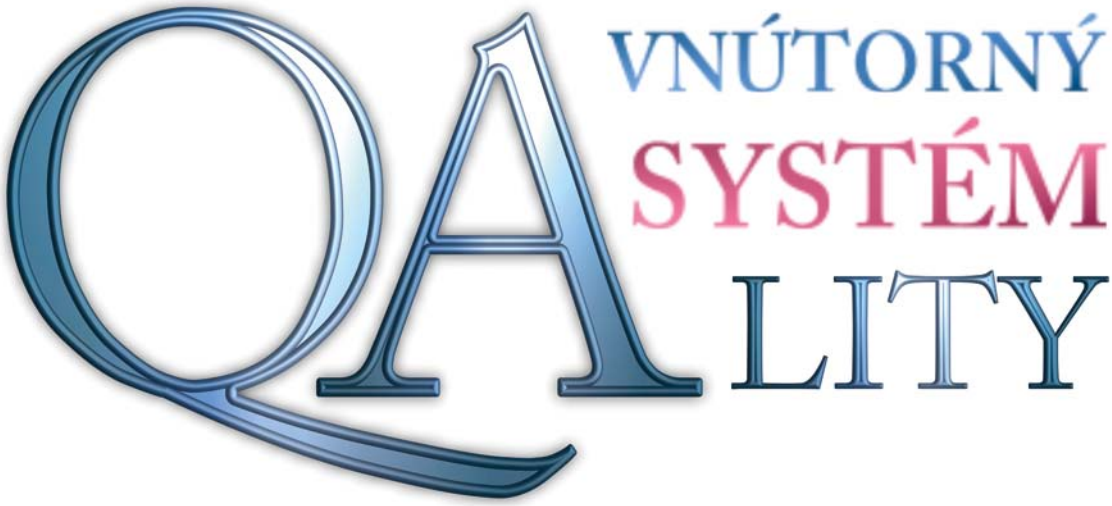

Pulzujúci život v akademickom prostredí je neustále konfrontovaný zmenami a novými požiadavkami, s ktorými sa Trnavskej univerzite darí úspešne vyrovnávať a tak si udržiavať postavenie inštitúcie predstavujúcej koncentráciu zdrojov vedy a vzdelania a profesionálnej odbornosti ľudí, opierajúcej sa o tradičné hodnoty. Neskrývanou ambíciou našej *alma mater* je neustále zlepšovanie a posilňovanie získaného postavenia, čo priamo podporuje i novela zákona o vysokých školách, účinná od januára 2013.

Uvedená novela zákona, konkrétne § 87a, ukladá vysokým školám povinnosť *„mať vypracovaný, zavedený, používaný a funkčný vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania (ďalej len „zabezpečovania kvality“), ktorý je podrobnejšie upravený na podmienky jednotlivých súčastí vysokej školy vo vnútorných systémoch kvality týchto súčastí“*. Ako sa uvádza v ustanovení § 87a ods. 8, vnútorný systém kvality bude hodnotiť Akreditačná komisia v rámci komplexnej akreditácie. Ak Akreditačná komisia zistí nedostatky vnútorného systému kvality alebo jeho uplatňovania, ministerstvo na návrh Akreditačnej komisie podľa § 84 ods. 4 písm. f) určí vysokej škole lehotu na ich odstránenie a zároveň požiada Akreditačnú komisiu, aby zabezpečila overenie ich odstránenia. Ak budú tieto nedostatky podľa vyjadrenia Akreditačnej komisie v rámci komplexnej akreditácie činnosti závažné a vysoká škola ich v určenej lehote neodstráni, ministerstvo školstva po vyjadrení Akreditačnej komisie k overeniu ich odstránenia predloží vláde návrh zákona na zrušenie verejnej vysokej školy.

Možno konštatovať, že Trnavská univerzita má skúsenosti v oblasti riadenia kvality na základe systému manažérstva kvality. Už v roku 2007 sa konala medzinárodná evaluácia Trnavskej univerzity vykonaná Európskou asociáciou univerzít (EUA) a v roku 2009 sa v súlade s odporučením ministerstva školstva zapojila do prípravy na implementáciu modelu komplexného systému manažérstva kvality – CAF. V roku 2010 bola Trnavská univerzita ocenená za zapojenie sa do súťaže o Národnú cenu SR za kvalitu, organizovanú Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR. V tom istom roku univerzita získala projekt financovaný zo štrukturálnych fondov Európskej únie *„Zefektívnenie správy a riadenia univerzity s využitím informačných technológií“* obsahujúci časť – *„Podpora princípu kultúry kvality“*.

Vedenie univerzity v Koncepcii rozvoja na roky 2012 – 2015 zaradilo tému kvality medzi tri hlavné priority a zaviazalo sa implementovať *„Komplexný model vnútorného systému na zabezpečenie kvality TU v súlade so štandardmi a kritériami kvality v SR a EÚ“.*

V súlade s týmto cieľom rektor univerzity prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD. zriadil na začiatku roku 2013 Radu TU pre zabezpečovanie kvality, ktorej je predsedom. Súčasne bol prijatý štatút tejto rady a bol vydaný pokyn rektora Trnavskej univerzity na zabezpečovanie kvality poskytovaného vysokoškolského vzdelávania na TU. Problematika zavedenia vnútorného systému kvality sa zároveň stala jednou z hlavných tém pracovných stretnutí členov vedenia TU s predstaviteľmi partnerských vysokých škôl a zástupcami ministerstva školstva, najmä v súvislosti s očakávanými kritériami, ktoré mala Akreditačná komisia na tento účel vydať.

V rámci konferencie organizovanej Katolíckou univerzitou v Ružomberku s názvom „Podpora princípov kultúry kvality na vysokých školách“ v dňoch 11. a 12. apríla 2013 v Bešeňovej, zástupcovia TU prezentovali zvolený postup na zavedenie a funkčnosť vnútorného systému kvality na TU. Postup vychádza z prijatia vnútorného predpisu upravujúceho vnútorný systém kvality na základe: európskych noriem a štandardov

(*ESG*), všeobecne záväzných právnych predpisov SR, v zmysle štátnych akreditačných a hodnotiacich kritérií, kritérií používaných pri vyjadrovaní sa k vnútornému systému zabezpečovania kvality a kritérií komplexného systému manažérstva kvality podľa európskeho modelu CAF.

Prvou celoslovenskou aktivitou v oblasti zabezpečovania kvality bol národný seminár organizovaný SAAIC pod názvom „Vnútorné systémy zabezpečovania kvality“, ktorý sa konal 25. apríla 2013 v Bratislave. Ako vyplynulo zo záverov seminára, povinnosť zaviesť vnútorné systémy kvality je v súlade s rozširovaním európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania a ide o vytvorenie tzv. univerzitného schengenského priestoru. Dôležitou bola tiež informácia, že nadriadený orgán, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, nezaväzuje vysoké školy zaviesť konkrétny model manažérstva kvality, ale ponecháva to na rozhodnutí vysokej školy podľa vlastného zváženia na základe zamerania a jej špecifík.
Vzhľadom na to, že termín na prijatie vnútorného predpisu upravujúceho vnútorný systém kvality vyplýval z termínu určeného na aplikáciu novely zákona o vysokých školách (31. augusta 2013), kolégium rektora na svojom zasadnutí v júni 2013 schválilo návrh *Smernice rektora TU o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania na Trnavskej univerzite*.
V auguste 2013 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR predložilo reprezentáciám vysokých škôl na pripomienkové konanie návrh kritérií používaných pri vyjadrovaní sa k vnútornému systému kvality vysokoškolského vzdelávania, s termínom na vyjadrenie do 20. septembra 2013.
Po vydaní platných kritérií, používaných pri vyjadrovaní sa k vnútornému systému kvality vysokoškolského vzdelávania, spomínaná *Smernica rektora Trnavskej univerzity v Trnave o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania na Trnavskej univerzite* (po prípadnej úprave a doplnení) nadobudne účinnosť. Následne na to si fakulty budú musieť vypracovať svoje vlastné nariadenia o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania, ktoré budú v súlade s touto smernicou.
Všetky dokumenty, týkajúce sa zabezpečovania kvality na TU, sú dostupné na webovom sídle univerzity.

Mgr. Adriana Krupová
koordinátor kvality na TU

Deň univerzity

Pod týmto názvom sa každoročne od roku 2007 koná športovo-turistické podujatie pre zamestnancov Trnavskej univerzity. Už tradične sa podujatie plánuje na jeden z najkrajších mesiacov na turistiku, mesiac september. V tomto roku pripadol na „Deň D“ 17. september 2013. Žiaľ, počasie sa naplánovať nedá, a tak ani tento rok, čo je napokon v ostatných rokoch už takmer pravidelnosťou, počasie turistickému podujatiu nežičilo. Okrem dažďa potrápil turistov aj pomerne silný vietor. No športu-chtivých zamestnancov Trnavskej univerzity to vôbec neodradilo a zúčastnili sa na tomto ročníku dokonca v rekordnom počte 175. Začiatok turistického pochodu bol v Smoleniciach a cieľom reštaurácia Koniareň na Jahodníku. Podľa náročnosti boli pre turistov pripravené tri trasy.

I. trasa – nenáročná – Smolenice – Jaskyňa Driny – Jahodník
II. trasa – stredná – Smolenice – Čertov Žľab – Jahodník
III. trasa – náročná – Smolenice – Havranica – Záruby – Čertov Žľab – Jahodník

Tí najlepšie pripravení a najzdatnejší zvládli v nepriaznivom počasí dokonca aj tú najnáročnejšiu trasu na Záruby. Všetci sa napokon zišli v cieli turistického pochodu, kde sa po občerstvení a obnovení síl uskutočnila zaujímavá súťaž v streľbe z luku.
Zo 45 zúčastnených boli vyhodnotení tí najlepší. Prvé miesto s počtom nastrieľaných bodov 28 získala zamestnankyňa Filozofickej fakulty Ing. Mária Kucharovičová, na druhom mieste skončil Ing. Bc. Tomáš Drgoň s počtom bodov 27 a na treťom mieste s počtom 26 bodov sa umiestnil Mgr. Peter Slížik, obaja z Centra informačných systémov Trnavskej univerzity. Ocenených odovzdali medaily a symbolické ceny prorektorky Trnavskej univerzity v Trnave, doc. Kudláčová a doc. Ilievová.
Bola to skvelá zábava, v ktorej nebolo prvoradé umiestnenie. Zvíťazili všetci súťažiaci a tiež všetci turisti, ktorí týmto spôsobom prispeli k posilneniu univerzitnej spolupatričnosti a vzájomnému spoznávaniu sa.

(kanc. rektora)

S hlbokým zármutkom prijala akademická obec Trnavskej univerzity správy, že ....

Zomrel prof. MUDr. Ladislav Šoltés, DrSc., Dr. h. c.

Dňa 26. septembra 2013 zomrel vo veku 80 rokov prof. MUDr. Ladislav Šoltés, DrSc., Dr. h. c. emeritný rektor Trnavskej univerzity v Trnave. Druhý rektor obnovenej Trnavskej univerzity, prof. Ladislav Šoltés sa narodil 30. januára 1933 v Spišskej Novej Vsi. Štúdium medicíny ukončil v roku 1957 na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. V rokoch 1959 – 1965 zložil atestácie 1. a 2. stupňa z pediatrie a klinickej biochémie, v roku 1965 obhájil titul CSc., v roku 1979 sa stal docentom, v r. 1992 získal titul DrSc. a bol menovaný za profesora pediatrie. Na akademickej pôde Trnavskej univerzity sa objavuje v roku 1993, keď začal externe prednášať na Fakulte ošetrovateľstva a sociálnej práce Trnavskej univerzity. Akademický senát Trnavskej univerzity ho 16. októbra 1996 zvolil za rektora a do tejto funkcie ho prezident SR vymenoval dňa 31. 1. 1997. Vo funkcii pôsobil do 31.1.2000. Je autorom vyše dvesto vedeckých publikácií, odborných štúdií, článkov, monografií, vysokoškolských učebníc z oblasti pediatrie a bioetiky, ktoré vyšli aj v zahraničí. Aj jeho zásluhou bola zriadená samostatná pedagogická fakulta v Ružomberku, ktorá sa stala základom súčasnej Katolíckej univerzity. Jeho zásluhou Ministerstvo školstva SR potvrdilo v r.1997 transformáciu Teologického inštitútu sv. Alojza na Slovensku na Teologickú fakultu Trnavskej univerzity. Ako rektor sa zaslúžil i o zriadenie Právnickej fakulty na Trnavskej univerzite (1. 10. 1998) a premenovanie Fakulty ošetrovateľstva a sociálnej práce na Fakultu zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity. Podieľal sa tiež na príprave otvorenia Univerzitného pastoračného a dobrovoľníckeho centra pri Trnavskej univerzite. Jeho životným krédom bolo: „... postaviť Trnavskú univerzitu na pevné základy demokracie, kresťanského humanizmu, otvorenosti každému názoru, dialógu s každým, tak ako je to pevne zakorenené v tradíciách a potrebách našej spoločnosti.“

Zomrel P. Peter Bujko SJ

Vo veku nedožitých 45 rokov zomrel P. Peter Bujko SJ, provinciál Slovenskej provincie Spoločnosti Ježišovej a vysokoškolský učiteľ Trnavskej univerzity v Trnave. P. Peter Bujko SJ sa narodil 16. septembra 1968 vo Vranove nad Topľou a vyrastal v Novej Kelči. V roku 1990 nastúpil do kňazského seminára biskupa Jána Vojtašáka v Spišskej Kapitule ako bohoslovec Košickej diecézy. V roku 1993 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Teológiu študoval na Teologickom inštitúte sv. Alojza Spoločnosti Ježišovej v Bratislave (dnešná Teologická fakulta Trnavskej univerzity. Po kňazskej vysviacke 27. júna 1998 pôsobil dva roky v Exercičnom dome sv. Ignáca v Prešove. V roku 2000 nadviazal postgraduálnym štúdiom teológie na Vysokej škole filozoficko-teologickej Sankt Georgen vo Frankfurte nad Mohanom. Vo svojom licenciáte a doktoráte sa venoval dogmatickej teológii a ignaciánskej spiritualite. Keď sa v roku 2005 vrátil zo štúdií, predstavení ho menovali spirituálom slovenských bohoslovcov Spoločnosti Ježišovej v Bratislave. Prednášal dogmatickú teológiu na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Bratislave a na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. Rehoľnú formáciu zavŕšil tzv. treťou probáciou v Dubline na prelome rokov 2007 a 2008. Za provinciála Slovenskej provincie Spoločnosti Ježišovej bol menovaný 13. júla 2009. V sobotu 31. augusta 2013 bol náhle hospitalizovaný v nemocnici v Dolnom Kubíne, kde 3. septembra 2013 v skorých ranných hodinách zomrel.

Zomrel MUDr. Silvester Krčméry

Dňa 10. septembra 2013 zomrel vo veku 89 rokov MUDr. Silvester Krčméry, popredná osobnosť tajnej Cirkvi na Slovensku a čestný doktor Trnavskej univerzity. Silvester Krčméry, čestný člen predsedníctva Fóra kresťanských inštitúcií, sa narodil 5. augusta 1924 v Trnave. Detstvo prežil v Banskej Bystrici, kde aj zmaturoval. V roku 1943 sa zoznámil s legendárnym profesorom Stjepanom Tomislavom Kolakovičom-Poglajenom, ktorý ho veľmi ovplyvnil ako predchodca II. Vatikánskeho koncilu – svojimi novými revolučnými myšlienkami o mieste a význame laikov a malých spoločenstiev v Cirkvi i fatimským posolstvom o obrátení Ruska. Štúdium na lekárskej fakulte začal v Bratislave, pokračoval v Paríži (s praxou aj v Maroku) a v Prahe, kde promoval roku 1948. Od roku 1949 pracoval ako dermatovenerológ v Košiciach. Organizoval evanjelizáciu študentov, hlavne medikov v Prahe, a robotníkov v českom pohraničí, hlavne v Litoměřickej diecéze. Pre túto aktivitu ho zatkli a odsúdili na 14 rokov väzenia v najťažších väzeniach. Po prepustení v roku 1964 pôsobil 20 rokov ako lekár – rádiodiagnostik a internista v Bratislave a v evanjelizácii vysokoškolákov, neskôr učňov a narkomanov, alkoholikov a väzňov. V roku 1974 spolu s V. Juklom a ďalšími založil Sekulárny inštitút Fatima. Spolu s V. Juklom v osemdesiatych rokoch minulého storočia rozvinul aj činnosť Laického apoštolského hnutia, ktoré bolo základom pre neskoršie Hnutie kresťanských rodín na Slovensku, Hnutie kresťanských spoločenstiev mládeže (terajšie Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže) a eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí. Od čias pôsobenia Svätého Otca Jána Pavla II. v Krakove ako arcibiskupa boli blízkymi priateľmi. Ján Pavol II. mu v roku 1991 udelil Rád sv. Silvestra. V roku 1998 ho ocenila Trnavská univerzita titulom doctor honoris causa. Obdržal Cenu Jána Langoša, najvyššie štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy za mimoriadne celoživotné úsilie pri obrane demokracie, ľudských práv a náboženských slobôd.

NECH PÁN OSLÁVI ICH DUŠE

Centrum informačných systémov

je jedno z univerzitných pracovísk Trnavskej univerzity v Trnave. O jeho poslaní, aktivitách a všeličom inom sme sa porozprávali s riaditeľom CIS, Ing. Jozefom Koricinom.

Začína sa nový akademický rok. Čo to pre vaše pracovisko znamená?

Centrum informačných systémov (CIS) ešte pred začiatkom nového akademického roka venuje veľkú pozornosť nástupu novoprijatých študentov. Správca strediska čipových kariet (SČK) zhotovuje preukazy študentom prvých ročníkov v bakalárskej forme štúdia. Našou snahou je, aby študenti, ktorí včas doručili podklady na zhotovenie preukazu, dostali svoj preukaz v prvom septembrovom týždni. V tom období pre nich zamestnanci CIS vykonávajú školenia o používaní univerzitných informačných systémov (UIS). Prváci získajú potrebné informácie, ako si prostredníctvom samoobslužného autentifikačného portálu zriadiť prístup do MAIS, Zimbra 2, SunRay, EZP a k PC v učebniach, tiež informácie o bezpečnosti a správaní sa v univerzitnej sieti, o funkciách preukazu študenta a ďalšie užitočné informácie. Skúsenosti z minulého roka ukázali, že študenti, ktorí sa zúčastnili na úvodnom školení, zvládli prácu s uvedenými systémami samostatne, ostatní potrebovali pomoc od zamestnancov CIS.
Tieto informácie sú dôležité pre prvákov. Na čo by však nemali zabúdať študenti vyšších ročníkov?
Predpokladám, že prevažná väčšina študentov vyšších ročníkov už rutinne zvláda prolongáciu svojich preukazov, čo je jednou z podmienok zápisu na nový akademický rok. Všetkým študentom odporúčam, aby si overili, či majú platné prihlasovacie údaje v UIS (najmä v MAIS) a rozhodne si pozreli svoju služobnú e-mailovú schránku v Zimbra 2. Tá je totiž jediným oficiálnym elektronickým komunikačným kanálom s pedagógmi, pracoviskami a oddeleniami TU. Študentom, ktorí budú v tomto akademickom roku odovzdávať záverečné práce, odporúčam, aby si včas skontrolovali všetky náležitosti o svojej práci v systéme MAIS a pred odovzdaním práce aj v systéme EZP. Vyhnú sa tak zbytočným stresom pred štátnicami. Dôležitou informáciou pre všetkých študentov je, že k terminálom SunRay a k PC v učebniach sa od septembra prihlasujú rovnako ako do MAIS či Zimbra 2.

Čo je okrem spomínaných aktivít poslaním a náplňou vášho pracoviska?

K prioritným úlohám CIS patrí spravovanie univerzitnej dátovej a hlasovej siete, čo predstavuje starostlivosť o sieťový softvér a hardvér umiestnený v šiestich serverovniach univerzity. K nemenej dôležitým úlohám patrí administrátorská správa centralizovaných UIS a databáz, e-mailového systému, antivírusového systému a webových služieb. Pod riadenie CIS patrí aj spomenuté SČK, ktoré komplexne zabezpečuje systém vydávania a aktualizácie univerzitných preukazov. Naše pracovisko je v posledných rokoch veľmi intenzívne zapojené do realizácie projektov IKT zo štrukturálnych fondov EÚ. Značný objem IKT získaných z projektov skončil v serverovniach hlavného komunikačného uzla univerzity a takmer všetky nové alebo modernizované informačné systémy spravujú zamestnanci nášho pracoviska. V každom zo systémov Novell IDM, MAIS, CardPay, EZP, preukazy TU, e-mail, wifi sieť, SunRay spravujú administrátori CIS niekoľko tisíc používateľov, ktorým sa snažia poskytovať aj e-mailovú podporu. Dôležitosť a zodpovednosť práce zamestnancov CIS si naši používatelia uvedomia vtedy, keď im nejde internet, e-mail, prihlásenie do informačného systému alebo jednoducho zlyhá ich počítač. Počet serverov, dátových polí, počítačov a tiež počet informačných systémov spravovaných zamestnancami CIS sa z roka na rok zvyšuje. Naše pracovisko má už niekoľko rokov iba 9 zamestnancov, čo ho v prepočte na počet systémov a ich používateľov radí suverénne na 1. miesto medzi verejnými VŠ na Slovensku v efektivite zabezpečovania služieb IKT pre univerzitu.

Služby vášho pracoviska využívajú všetci študenti a zamestnanci univerzity. Aké informačno-technologické novinky pripravujete pre nás používateľov v najbližšej budúcnosti?

V tomto roku prebieha implementácia informačného systému pre správu a manažment (ISSM), ktorý zabezpeču-

je prechod k elektronickému obehu dokumentov v rámci dôležitých riadiacich procesov univerzity. Naše pracovisko zabezpečuje prevádzku a administráciu tohto nového systému. Dôležitou technologickou novinkou je zmena riadiaceho systému tenkých klientov SunRay spolu so zavedením nového spôsobu prihlasovania k terminálom na chodbách a k PC v učebniach. Do konca roka 2013 plánujeme dokončiť zmeny vo všetkých systémoch, ktoré súvisia s evidenciou záverečných prác, aby nespôsobovali problémy študentom, ich školiteľom, oponentom a fakultným administrátorom EZP. Dôležitou aktivitou najbližšieho obdobia bude aktualizácia bezpečnostného projektu na ochranu osobných údajov a naštartovanie opatrení, ktoré súvisia s vypracovaním a schválením bezpečnostnej politiky univerzity. Počítačová bezpečnosť je dnes veľmi dôležitá a v prostredí univerzity je potrebné neustále zdokonaľovať technologické predpoklady na jej dodržiavanie a tiež vytvoriť povedomie zodpovedného správania každého používateľa univerzitnej siete a jej služieb. Uvažujeme tiež o zavedení jednotného systému HelpDesk na podporu používateľov centrálnych informačných systémov.

CIS zastupuje univerzitu v združeniach SANET a EUNIS-SK. Môžeš nám ich krátko predstaviť?

SANET je občianske združenie, ktoré sa zaslúžilo o vybudovanie slovenskej akademickej optickej siete a zabezpečuje jej prevádzku. Účasť v tomto združení poskytuje univerzite prístup k internetu prostredníctvom jednej z najkvalitnejších akademických sietí v Európe za symbolickú cenu. EUNIS-SK je združením slovenských univerzít, ktorého poslaním je zabezpečovať spoluprácu pracovísk IKT v oblasti informačných systémov a moderných technológií. Združenie spolupracuje so sekciou informatiky MŠVVaŠ SR, zabezpečuje pre univerzity výhodnejšie zmluvy s dodávateľmi softvérových produktov a organizuje pravidelné konferencie UNINFOS. Trnavská univerzita má už takmer desať rokov zastúpenie v predsedníctve združenia, v tomto roku sa končí môj mandát viceprezidenta združenia. Slovenské združenie je súčasťou európskej organizácie EUNIS, ktorá už tretie desaťročie vytvára priestor na spoluprácu európskych univerzít v oblasti IKT.

Tento rok si oslávil okrúhle životné jubileum. Bola to pre teba príležitosť aj na miernu bilanciu? Na čo sa v budúcnosti tešíš?

Bez výčitiek svedomia môžem povedať, že v roku svojho životného jubilea som viac bilancoval, ako oslavoval. Ako mnohým, aj mne sa zdá, že 50 pricválala akosi rýchlo. Je však tu ako významný míľnik na životnej ceste, pri ktorom sa človek zastaví, obzrie sa späť aby zhodnotil, či ide po správnej ceste a smeruje k správnemu cieľu. Som vďačný za svoju rodinu, lebo ju považujem za spoločenstvo, v ktorom mám najdôležitejšie poslanie. Potešilo ma, že tohtoročná zdravotná prehliadka ma klasifikovala ako v podstate zdravého človeka, čo je ďalší z nezaslúžených darov zhora. Začínam svoju štrnástu sezónu vo farbách Trnavskej univerzity, ktorá pre mňa nie je iba zamestnávateľ. Teším sa, že so svojimi kolegami môžem pokračovať v práci, o ktorej si vo všetkej skromnosti myslím, že je pre univerzitu potrebná a dôležitá. Ako človek, ktorý má blízko k športu, som rád, že sa na univerzite v rámci Centra podpory študentov rozvíjajú viaceré športové aktivity. Teším sa na jubilejný 10. ročník Športových dní.

Radosť je veľká cnosť. Pri koncipovaní projektu Centrum Adalbertinum, ktorý predstavoval koncepciu informačno-poradenského pracoviska, sme sa spoločne tešili na to, ako budeme našim vnukom ukazovať výsledky našej práce. Nazdávaš sa, že je v tomto prípade optimizmus ešte stále na mieste?

Pamätám sa, ako sme na prvom školení k riadeniu projektov zo štrukturálnych fondov EÚ začali spolu s pracovníkmi mestského úradu v Trnave rozvíjať projektový zámer viacúčelového študijno-informačného centra v budove Adalbertinum. V roku 2007 vedenie mesta Trnava schválilo spoločný projekt rekonštrukcie historickej budovy, v ktorej by našli dôstojné miesto univerzitná knižnica, centrum ďalšieho vzdelávania, informačné a poradenské centrum, kultúrno-spoločenské centrum, centrum služieb IT aj univerzitná kaviareň. Obdobné centrá sú súčasťou mnohých európskych univerzít. Poskytujú priestor študentom i širšej verejnosti na prístup k menej využívaným službám univerzity, sú miestom stretnutí v čase mimo vyučovania, poskytujú priestor na zmysluplné trávenie voľného času. Na tohtoročnej konferencii EUNIS v Rige bol ocenený projekt s názvom „Implementácia e-learning café v campuse Univerzity v Porte“, ktorý sa veľmi podobá na projekt Centrum Adalbertinum. Doprial by som našim študentom, aby v budúcnosti našli podobné centrum voľného času aj v campuse našej univerzity. Je zrejmé, že bez podpory z fondov EÚ to nepôjde. V uplynulom programovom období sa nepodarilo zaradiť tento projekt do niektorej z výziev operačného programu Výskum a vývoj. Prednosť dostala rekonštrukcia budovy rektorátu a Filozofickej fakulty a potom dokončenie študentského domova. Máme však pred sebou ďalšie obdobie projektov v rokoch 2014 – 2020, takže v tomto smere nestrácam nádej.

Želám Ti veľa dôvodov na radosť a ďakujem za rozhovor.

Zuzana Martinkovičová

Prof. MUDr. Štefan Kopecký, PhD.

narodil sa v roku 1926 v Dvoroch nad Žitavou. Vyrastal v Trnave kde maturoval na gymnáziu, štúdium na Lekárskej fakulte Komenského univerzity ukončil promóciou v roku 1951. Pracoval v Okresnom ústave národného zdravia v Trnave a Výskumnom ústave reumatologických chorôb v Piešťanoch. Od roku 1992 pôsobí na Trnavskej univerzite. V roku 1999 ho prezident republiky vymenoval za profesora vo vednom odbore verejné zdravotníctvo.

Pán profesor, aké boli začiatky vašej medicínskej praxe?

Po šťastnom absolvovaní politickej previerky pred promóciou som na základe umiestnenky začal pracovať v trnavskej nemocnici, najprv na ženskom internom oddelení, neskôr na oddelení pľúcnom a chirurgickom. Po vzniku pracoviska nazvaného Laboratórium, ktoré viedol prof. MUDr. František Šubík, významný slovenský vedec–patológ a známy básnik Andrej Žarnov, ktorý v roku 1952 emigroval, som sa orientoval v oblasti patologickej medicíny najmä na histologické vyšetrenia. Atestáciu z odboru patológia som obhájil v roku 1956 na pracovisku v Prahe. Slovenské zdravotníctvo tých rokov sa začalo rozvíjať, vznikali nové odbory a pracoviská.

Neskôr ste pracovali v Piešťanoch...

Do organizačnej štruktúry Okresného ústavu národného zdravia v Trnave, ktorý združoval všetky zdravotnícke pracoviská a školy Trnavského okresu, patrila aj Nemocnica s poliklinikou v Piešťanoch. Keď vznikla požiadavka na samostatné patologické pracovisko v Piešťanoch, bol som poverený vedením tohto pracoviska, neskôr aj s úväzkom vo Výskumnom ústave reumatologických chorôb (VÚRCH). Táto pracovná kombinácia mi umožnila špecializovať sa v oblasti histologického vyšetrenia aj na diagnostikovanie širokej palety reumatologických chorôb a vo výskume týchto ochorení. Mnohé vyšetrenia sme zaviedli ako prví na Slovensku.

Pamätám sa na vašu prednášku o úspechu kolektívu výskumníkov vo VÚRCH-u, ktorého ste boli členom.

V odbornom svete vzbudila pozornosť naša štúdia o **entesopathiách**, publikovaná v roku 1966, bol to výsledok viacročného výskumu, ktorým sme objasnili anatomicko-histologické zloženie, výživu a prejavy ochorenia šliach upínajúcich sa do kostných tkanív, ktoré boli takmer zhodné s kĺbovými blanami.

V tých rokoch ste získali pedagogické zručnosti.

V roku 1951 vznikla v Trnave Zdravotnícka škola, na ktorej som vyučoval predmet fyziológia. Vo VÚRCH som najskôr prednášal reumatológiu účastníkom školenia z Ústavu pre doškoľovanie lekárov – atestantom. Keď v roku 1992 bola obnovená Trnavská univerzita, začal som s prednáškami predmetu anatómia a prednášam ho do dnešných dní. Neskôr pribudla aj patologická anatómia. Tieto premety som dva roky prednášal aj na Katolíckej univerzite v Ružomberku, aj dva roky študentom v Opave.

Do vašej pracovnej kariéry zasiahla totalitná politická moc.

V rámci svojich vedeckých záujmov som bol na študijnom pobyte v reumatologických ústavoch v Moskve

a vo Varšave. Bol som členom redakčnej rady časopisu Československá patologie a tajomníkom Spolku lekárov v Trnave. Za svoju prácu som dostal viaceré ocenenia. Z rozhodnutia Okresného výboru Komunistickej strany som musel v roku 1975 okamžite opustiť všetky funkcie. Venoval som sa potom turistike – získal som titul Majstra turistiky a predsedal som krajskej zdravotnej komisii pre turistiku.

Bývate označovaný za katolíckeho disidenta.

Pamätám sa na ten deň, 9. mája 1968 sa konalo na Velehrade zhromaždenie duchovných i laikov, ktorí chceli odkaz II. Vatikánskeho koncilu uviesť do života Cirkvi pod názvom Dielo koncilovej obnovy. Žiadosť o vznik takejto celoštátnej organizácie bola úradmi ateistického režimu zamietnutá. S Dr. Jožkom Šimončičom sme Dielo koncilovej obnovy rozvíjali v Trnave v malej skupine vzdelávaním na farskom úrade a modlitbovými stretnutiami v jezuitskom kostole. Prvým úspechom bol týždeň ekumenických modlitieb v 1969. Modlitbové stretnutia sa striedavo konali v Evanjelickom chráme a v Jezuitskom kostole. Keď v Evanjelickom chráme spadla časť stropu a nemohli sa tam konať božie služby, ponúkli sme možnosť konania bohoslužieb v katolíckom chráme Sv. Jána Krstiteľa. Trnava bola v ekumenickom hnutí na Slovensku priekopnícka. V 90. rokoch, keď bola obnovená Katolícka jednota Slovenska, sme organizačne zabezpečovali desiatky prednášok na aktuálne duchovné, kultúrne a spoločenské témy. V tých rokoch som patril ku skupine členov Spolku svätého Vojtecha, ktorí obnovili činnosť tejto celonárodne významnej inštitúcie.

Ako ste sa dostali medzi pedagógov Trnavskej univerzity (TU)?

Krátko po menovaní rektora Trnavskej univerzity sme sa stretli piati Trnavčania u Dr. Jozefa Šimončiča na základe jeho pozvania. Chceli sme svoje služby ponúknuť obnovenej univerzite a dohodli sme sa, že navštívime s takouto ponukou rektora. Na stretnutí bola Ing. Habalová, vedúca študijného oddelenia na Pedagogickej fakulte Komenského univerzity, RNDr. Drdúl, PhDr. Marko, PhDr. Šimončič, riaditeľ Okresného archívu v Trnave a ja. Pán rektor sa potešil ponuke nás Trnavčanov a všetci sme sa stali pracovníkmi TU.

V 1994 vznikla Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce (FZaSP).

Štúdium ošetrovateľstva ako vedného odboru bolo povýšené na vysokoškolské štúdium, tak ako je európsky štandard. Naša fakulta bola prvá na Slovensku, záujem o diaľkovú formu štúdia bol veľký. Vhodnú budovu sme našli v Modre–Harmónii, prednášali sme v sále pre 200 poslucháčov. Denné štúdium ošetrovateľstva sa začalo prednášať až neskôr. Trvalá pracovná spolupráca sa rozvinula s Jihočeskou univerzitou a Ostravskou univerzitou.

Pán profesor na našej univerzite ste boli vo významných akademických a vedeckých funkciách, ste pamätníkom prvého obdobia rozvoja našej alma mater.

Poviem to v krátkosti. Od roku 1992 som bol členom Akademického senátu TU. V rokoch 1994 až 1996 jeho predsedom. V tom čase sa kreovala Právnická a Teologická fakulta. Predsedal som aj pracovnému stretnutiu v Ružomberku na ktorom sa rokovalo o možnosti premeny TU na katolícku univerzitu. Táto možno zabudnutá téma chce samostatný článok. Osem rokov som predsedal Akademickému senátu FZaSP. Všetky funkcie boli zodpovedné a vyžadovali veľké sústredenie. Bol som tiež členom Vedeckej rady univerzity a do dnešných dní som členom Vedeckej rady fakulty.

Ale boli ste aj členom Akreditačnej komisie?

Bol som členom prvej pracovnej skupiny Akreditačnej komisie, ktorú viedol profesor Käffer z Maďarska. Bola to zodpovedná, časovo náročná a vyčerpávajúca práca.

V priebehu rokov ste dostali významné ocenenia.

Áno, boli to viaceré vyznamenania za odbornú a organizátorskú prácu. Najviac si cením Zlatú Cyrilo-metodskú medailu, ktorou Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie v roku 2001 ocenilo moje celoživotné dielo.

Pán profesor ste otcom 4 detí, koľko máte vnučiek a vnukov?

S manželkou Alžbetou sme vychovali 4 deti a nateraz máme 17 vnučiek a vnukov. Rodinu považujem za malú cirkev, je miestom viery, bezpečnosti a istoty.

Aké je vaše životné krédo?

Nech nikto odo mňa neodíde bez toho, aby som mu nepovedal dobré slovo.

Za rozhovor ďakuje Bohumil Chmelík

Filozofická fakulta

Kognitívne štúdiá – na Slovensku jedinečný študijný program

Katedra filozofie sa v rámci výzvy OPV-2009/1.2/01/-SORO zapojila do riešenia projektu ESF a MŠVVŠ SR: *Inovatívne formy vzdelávania v transformujúcom sa univerzitnom vzdelávaní* (ITMS kód projektu 26110230028), ktorého realizácia prebiehala od 1. 6. 2010 do 31. 5. 2013. V rámci riešenia projektu piati pracovníci Katedry filozofie začali s prípravou nového študijného programu druhého stupňa vysokoškolského vzdelávania **Kognitívne štúdiá** v slovenskom a anglickom jazyku. Počas prípravy riešitelia absolvovali desať zahraničných študijných ciest na univerzity s podobným zameraním (PPLS – Edinburgh University, LUCS – Lunds Universitet, CogSci – New Bulgarian University, CogStudies – Sheffield University, Bangor University, Bristol University, Amsterdam University, Osnabrück Universität, Cardiff University, Karlova univerzita Praha), aby získavali skúsenosti spojené s prípravou, zavádzaním a realizáciou programu a konzultovali otázky jadra, štruktúry a spôsobu výučby tak, aby novo pripravovaný program mohol byť kompatibilný s podobne zameranými programami na zahraničných univerzitách. Výsledkom týchto ciest a následných intenzívnych konzultácií riešiteľov bolo vytvorenie jadra pripravovaného programu a predbežných informačných listov jednotlivých predmetov. Zároveň sa tým vytvorili predpoklady pre budúcu vzdelávaciu i výskumnú spoluprácu Trnavskej univerzity s uvedenými pracoviskami.

Riešením projektu fakulta doplnila pracovisko IKT, ako aj učebne určené pre budúcu výučbu nového študijného programu technickým vybavením a didaktickými pomôckami. Ako inštitucionálna podpora riešenia projektu vzniklo v roku 2010 v rámci Katedry filozofie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity Centrum kognitívnych štúdií, ktorého cieľom bola príprava študijného programu Kognitívne štúdiá a rozvoj interdisciplinárneho výskumu v oblasti poznávania a kognitívnych vied s osobitným zameraním na humanitné aspekty kognitívnych procesov. Centrum sa pokúša o prepojenie filozofie so susednými oblasťami výskumu, ako aj o hlbšie porozumenie multi-aspektovosti poznania. Zároveň sa snaží o precizovanie filozofického výskumu a jeho metodologické obohatenie o výsledky najnovších vedeckých poznatkov, ako aj o zachovanie filozofických špecifík pri skúmaní jednotlivých. Okrem samotného vedeckého riešenia problému je jedným z cieľov centra prispieť k zvyšovaniu úrovne humanitného vzdelávania a jeho prepojenia so špeciálnymi vednými odbormi. Súčasťou centra je rozsiahla knižnica kognitívno-vednej literatúry slúžiaca riešiteľom na štúdium a vedecký rast. V rokoch 2011 – 2012 riešitelia realizovali sériu vzájomných intenzívnych konzultácií a workshopov s cieľom vytvoriť rukopisy jednotlivých študijných materiálov zameraných na prípravu nového študijného programu, ktorých výsledkom bolo 18 rukopisov vysokoškolských učebných textov. V poslednom roku riešenia projektu riešitelia uskutočnili pilotné testovanie nových predmetov v rámci prípravy nového študijného programu Kognitívne štúdiá v slovenskom a anglickom jazyku so zbieraním spätnej väzby od študentov. Pripomienky odborných posudzovateľov i výsledky získané z pilotného testovania autori textov zapracovali do finálnej podoby textov v slovenskom aj anglickom jazyku a publikovali ich ako ePub texty v rámci samostatnej edície vedeckých monografií a vysokoškolských učebníc. Zároveň autori vypracovali akreditačný spis nového študijného programu Kognitívne štúdiá a predložili ho na rokovanie VR FF TU. Vedecká rada FF TU schválila na svojom zasadnutí akreditačný spis Kognitívne štúdiá v slovenskom a anglickom jazyku a FF TU požiadala Akreditačnú komisiu o prerokovanie uvedeného spisu a MŠVVŠ o udelenie práv na zabezpečovanie uvedeného programu v slovenskom a anglickom jazyku. Dňa 22. apríla 2013 minister školstva, vedy, výskumu a športu SR udelil právo udeľovať titul Magister absolventom študijného progra-

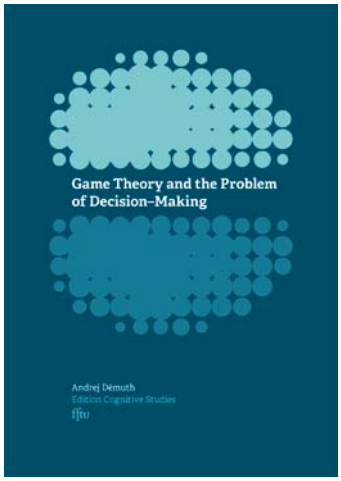

mu **Kognitívne štúdiá** v študijnom odbore filozofia, uskutočňovaného dennou a externou formou na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity. Uvedený študijný program fakulta otvorila už v akademickom roku 2013/2014.

Nový interdisciplinárny študijný program Medievalistika

Katedra histórie, Katedra klasických jazykov a Katedra dejín umenia sa v rokoch 2010 – 2013 v rámci výzvy OPV-2009/1.2/01/-SORO tiež zapojili do riešenia projektu ESF a MŠVVŠ SR Inovatívne formy vzdelávania v transformujúcom sa univerzitnom vzdelávaní. Trinásti riešitelia pod vedením odborných garantov *prof.* PhDr. Richarda *Marsinu,* DrSc. a prof. PhDr. Daniela Škovieru, PhD. pripravili nový študijný program bakalárskeho stupňa vysokoškolského vzdelávania ***Medievalistika*** v slovenskom jazyku. Absolventi tohto štúdia získajú multidisciplinárny prehľad o aspektoch dejín a kultúry európskych krajín v dôležitom období medzi neskorou antikou a nástupom novoveku. V rámci prípravy riešitelia absolvovali zahraničné a domáce študijné cesty na univerzity, akademické pracoviská a do knižníc so zameraním na stredoveké štúdiá (Scuola Vaticana Paleografia e Diplomatica, Vatikán; Pontifica Universita Gregoriana, Rím, Taliansko; Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Pilišská Čaba, Maďarsko; Magyar Tudományos Akadémia, Budapešť, Maďarsko; University of Oxford, Veľká Británia; Universität Wien, Viedeň, Rakúsko; Karlova univerzita Praha, Česká republika; Česká akademie věd, Kabinet pro klasická studia, Praha, Česká republika; Palackého univerzita, Olomouc, Česká republika; Masarykova univerzita, Brno, Česká republika; Slovenská národná knižnica v Martine, Univerzitná knižnica v Bratislave a Komenského univerzita v Bratislave). Výsledkom ciest a následných intenzívnych konzultácií riešiteľov s vedeckými kapacitami bolo vytvorenie jadra pripravovaného programu a predbežných informačných listov jednotlivých predmetov. Zároveň tým riešitelia pri návštevách využili možnosť získaného prístupu na jednotlivé pracoviská a do knižníc, a to hlavne k zahraničnej odbornej literatúre nedostupnej na Slovensku. Riešením projektu fakulta zároveň vybavila učebne určené pre budúcu výučbu nového študijného programu technickým vybavením a didaktickými pomôckami. Miestom stretávania sa a sústreďovania činností súvisiacich s riešením projektu sa stala samostatná miestnosť projektového centra, v ktorej sa konali pravidelné stretnutia riešiteľov a prebiehalo vzdelávanie v anglickom jazyku. Výsledkom tejto aktivity je získanie 7 svetovo uznávaných certifikátov z anglického jazyka vybranými riešiteľmi projektu. Súčasťou centra bolo vybudovanie rozsiahlej knižnice medievalistickej literatúry slúžiacej riešiteľom na ich štúdium a vedecký rast, ktorá je svojím zameraním a bohatým fondom zahraničnej literatúry unikátna v rámci Slovenska.

V prvej fáze riešenia projektu (máj 2010 – máj 2011) odborní autori vytvorili anotácie, sylaby a záznamy študijnej a odporúčanej literatúry k 23 predmetom. V rokoch 2011 – 2012, v druhej fáze riešenia, sa realizovala konzultácie a workshopy k tvorbe rukopisov jednotlivých študijných materiálov zameraných na prípravu nového študijného programu, ktorých výsledkom je elektronické vydanie 23 vysokoškolských učebných textov. V poslednom roku riešenia projektu riešitelia uskutočnili pilotné testovanie nových učebníc, prebiehalo pilotné testovanie študentov dotazníkovou formou, ktorého cieľom bolo získať spätnú väzbu z ich strany ako aktívnych používateľov učebných textov. Výsledky pilotného testovania riešitelia zhrnuli v záverečnom zhodnotení.

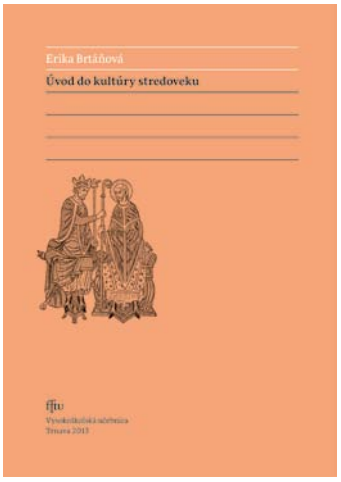

Riešitelia projektu vypracovali akreditačný spis nového študijného programu *Medievalistika* a predložili ho na rokovanie VR FF TU. K výslednému pripravenému akreditačnému spisu zaujala kladné stanovisko aj vynikajúca odborníčka európskej medievalistiky, aktívne pôsobiaca na Masarykovej univerzite v Brne, prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc. Jej posudok vyzdvihol interdisciplinaritu, kompatibilnosť, ako i personálne zabezpečenie študijného programu. Vedecká rada FF TU schválila na svojom zasadnutí 12. júna 2013 akreditačný spis *Medievalistika* v slovenskom jazyku. Trnavská univerzita v zastúpení rektorom, prof. JUDr. *Marekom Šmidom,* PhD., požiadala Akreditačnú komisiu o prerokovanie uvedeného spisu a MŠVVŠ o udelenie práv na zabezpečovanie uvedeného programu. Pripomienky odborných posudzovateľov i výsledky získané z pilotného testovania autori textov zapracovali do ich finálnej podoby a tie boli publikované ako ePub texty v rámci samostatnej edície vedeckých monografií a vysokoškolských učebníc.

V súčasnosti prebieha posudzovanie akreditačného spisu študijného programu Medievalistika Akreditačnou komisiou Slovenskej republiky. Po získaní oprávnenia bude možné uskutočňovať študijný program ***Medievalistika*** v bakalárskom stupni štúdia. Predpokladá sa, že prví študenti budú na štúdium prijatí od akademického roku 2014/2015.

Andrej Démuth, Erika Juríková

Pedagogická fakulta

Pedagogická fakulta sa na začiatku akademického roka môže pochváliť vizuálnou úpravou svojich vstupných priestorov, ako aj inovovaným zariadením jedálne. Zmena nie je zásadná, no pre naladenie vstupujúceho študenta, zamestnanca alebo hosťa akiste potešujúca.

Vo vestibule, ktorý dlho pripomínal strohú predsieň administratívnych budov, sa na vymaľovanom podklade ocitol veľký znak fakulty, heslo fakulty „Imo pectore“ (Z hĺbky srdca) a päť farebných tabúľ, ktorých obsah odkazuje na základné pramene našej príslušnosti, siahajúce do vzdialenej i bližšej histórie. Sú na nich vyobrazené rozhodujúce dokumenty starobylej Trnavskej univerzity v kombinácii s portrétmi, dobovými alegóriami, ilustráciami z vtedajších vedeckých publikácií, fragmentmi

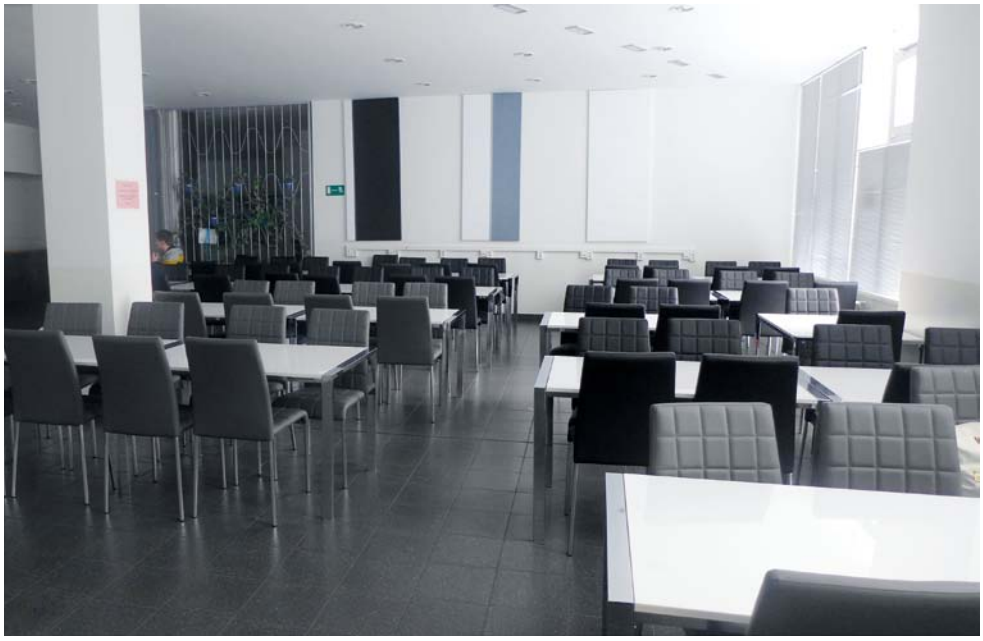

z historických máp, ďalej historické i aktuálne insígnie TU a našej fakulty, pohľady na konštitučné dokumenty novodobej univerzity i fakulty, ako aj preambuly z univerzitného a fakultného štatútu. Táto nová podoba interiéru je prejavom úsilia Pedagogickej fakulty o posilnenie vedomia univerzitnej príslušnosti a univerzitných tradícií u študentov i zamestnancov. Obnova vzhľadu vestibulu s týmto posolstvom by nebola možná bez pomoci Ústavu dejín Trnavskej univerzity, najmä jej riaditeľky PhDr. Alžbety Hološovej, ktorá nám láskavo poskytla bohatý obrazový materiál vo vysokej kvalite. Pedagogická fakulta vyjadruje Ústavu dejín TÚ úprimnú vďaku. Za vydarený grafický návrh a realizáciu chceme poďakovať nášmu zamestnancovi, výtvarníkovi MgA. Štefanovi Blažovi, PhD.

Andrej Rajský

Ocenenie Literárneho fondu za vedecké výsledky

Pedagóg Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave **doc. Pavol Prokop** zvíťazil v súťaži Literárneho fondu v oblasti vedeckých ohlasov na jeho dielo za ostatné tri roky v kategórii spoločenské vedy. Sekcia pre vedeckú literatúru mu 19. septembra 2013 na slávnostnom podujatí odovzdala prémiu ako prejav verejného uznania za výrazný vedecký ohlas.
Tešíme sa, že jeden z našich mladších pedagógov sa dostal medzi najvýznamnejších vedcov vo svojom odbore.
Laureátovi srdečne blahoželáme!

Andrej Rajský

Slovenská jazykoveda na Ukrajine

Pracovníci Katedry slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty TU spolupracujú v problematike výskumu vlastných mien nielen s Jazykovedným ústavom Ľ. Štúra SAV, ale aj so zahraničnými vedeckými a univerzitnými pracoviskami v Čechách, Poľsku, na Ukrajine a v Rusku. Vlastné mená totiž okrem iného umožňujú nazrieť do vývinu slovnej zásoby jazykov a spresniť aj ich vývin. Členovia katedry už niekoľko rokov skúmajú historické aj novšie názvy riek, potokov a močiarov a súvisiace názvy obcí a terénnych útvarov z územia západného Slovenska, ktoré neraz v sebe ukrývajú ešte praslovanské prvky. Na Katedre slovenského jazyka a literatúry PdF TU tak doteraz analyzovali a monograficky vydali hydronymický materiál z povodí Nitry, Dudváhu, slovenských prítokov Moravy a v súčasnosti pracujú na spracovaní cenného historického aj súčasného jazykového materiálu z územia Čiernej vody a Žitného ostrova.
Doc. Juraj Hladký a Dr. Andrej Závodný informovali v širších slovanských súvislostiach o aktuálnych výsledkoch onomastických výskumov na Slovensku 12. – 13. septembra asi 70 svojich kolegov vo forme pozvaných referátov na 15. všeukrajinskej onomastickej konferencii na Humanitno-pedagogickej fakulte Chmeľnickej národnej univerzity. Vo svojich výskumoch spolupracujú u našich východných susedov, osobitne s Inštitútom ukrajinského jazyka Národnej akadémie vied Ukrajiny a ukrajinskí jazykovedci, ktorí v súčasnosti realizujú veľmi podobné výskumy, ich pravidelne pozývajú referovať na medzinárodné konferencie do Kyjeva, Užhorodu, Odesy, Černovíc či na iné univerzity. Jedným z cieľov spolupráce je okrem iného perspektíva vytvorenia Slovanského hydronymického atlasu. Vycestovať im v tomto roku umožnilo riešenie vedeckovýskumnej úlohy agentúry VEGA Diachrónna a synchrónna hydronymia Žitného ostrova.

Ľ. Rendár

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce

Abdikácia dekana Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce

Dekan FZaSP, prof. RNDr. Vladimír Bošák, CSc., požiadal o uvoľnenie z funkcie dekana z vážnych zdravotných dôvodov k 31. augustu. Akademický senát fakulty aj rektor Trnavskej univerzity vyslovili súhlas s abdikáciou z uvedených dôvodov. Na uvoľnené miesto dekana FZaSP bude vypísaný súbeh. Fakultu do uvedenia novej dekanky alebo dekana povedie prvá prodekanka, doc. PhDr. Martina Žáková, PhD.

Katedra verejného zdravotníctva je zásluhou Monicy O'Mullane v svetovej akademickej elite

Monica O'Mullane pochádza z Írska. Svoju dizertačnú prácu obhájila v roku 2008 na Katedre politických vied University College Cork. V ten istý rok získala post-doktorandskú pozíciu v rámci Írskeho národného projektu registra pacientov s diabetom. Na tomto projekte pracovala dva roky ako expert na kvalitatívny výskum a riadila štruktúrovaný prehľad vedeckej literatúry v tejto oblasti. Zároveň prednášala na Katedre verejného zdravotníctva a bola pri zrode projektu Zdravého mesta Cork (ekvivalent projektu Zdravé mesto Trnava). V tom istom čase založila Southern Health Impact Assessment Network. Táto asociácia, ako aj projekt Zdravé mesto Cork jej umožnili naďalej sa venovať téme Odhadu dopadov na zdravie (Health Impact Assessment – HIA).

Chcela však „rozprestrieť svoje krídla" a rozšíriť svoje aktivity v rámci HIA, a preto v roku 2009 požiadala agentúru SAIA o grant na stáž na SAV v Bratislave. Získala ho a od marca 2010 pôsobila pol roka na Ústave politických vied SAV. Jej hlavnou témou bola evaluácia pripravenosti slovenského verejno-zdravotníckeho systému na legislatívne zavedenie HIA v roku 2017. Podľa jej vlastných slov síce zanechala za sebou svoju rodnú krajinu a rodinu, ale zároveň teraz oni majú možnosť prísť ju navštíviť do ďalšej skvelej krajiny.

V čase, keď končila stáž v SAV sa prihlásila do výberového konania na miesto odborného asistenta na Katedre verejného zdravotníctva našej fakulty. Uspela, stala sa našou kolegyňou a ako tvrdí, nechystá sa od nás preč. Po nástupe bolo jej prioritou pripraviť návrh vedeckej monografie s témou HIA, k čomu mala aj podporu svojho bývalého supervízora počas doktorandského štúdia v Corku, Dr. Aodh Quinlivana. Pripravený návrh poslala do prestížneho vydavateľstva Oxford University Press (OUP). Po recenziách a úpravách bol návrh prijatý a spolu s ďalšími 35 autormi, ktorých do tohto projektu pozvala, sa pustila do písania 18 kapitol. Štyri z nich napísala sama a tvrdí, že to bola úžasná skúsenosť, počas ktorej spoznala veľa expertov v oblasti HIA z celého sveta.

Kniha prednedávnom oficiálne vyšla v Oxford University Press a má názov **Integrating Health Impact Assessment with the Policy Process: Lessons and Experiences from around the World**. Jej hlavnou témou je sumarizácia skúseností s implementáciou odhadu dopadov na zdravie s legislatívnym procesom a prináša unikátny medzinárodný pohľad na túto pomerne novú tematiku. Kniha prezentuje výsledky a skúsenosti expertov z USA, Holandska, Slovenska, Thajska, Nového Zélandu, Austrálie, Ghany a Írska. Je to jediná kniha, ktorá ponúka globálny pohľad na integráciu HIA do legislatívneho procesu. Je možné ju zakúpiť na stránke Oxford University Press za 29.99 libier.

V novembri minulého roka podala ďalší návrh na napísanie vedeckej monografie, tentoraz do vydavateľstva Manchester University Press. Aj tento návrh bol po recenziách prijatý, a tak sa splní jej sen, vydať knihu sumarizujúcu výsledky jej doktorandskej práce. Kniha má názov **Health Impact Assessment of Irish Public Policy** a vyjde v roku 2014. Obrovskou poctou bolo, keď bola v roku 2012 pozvaná ako keynote speaker na svetový kongres HIA v Quebecu.

V oboch knihách Monica uviedla ako jedinú afiliáciu Katedru verejného zdravotníctva Trnavskej univerzity. Naša katedra a zároveň aj univerzita ako celok sa týmto zaradila medzi svetovú akademickú elitu. Vydanie dvoch monografií v takýchto významných vydavateľstvách nielen pomôže dostať našu univerzitu do celosvetového povedomia, ale celkom určite môže poslúžiť aj ako inšpirácia pre nás všetkých!

Marek Majdan

Projekt FINALLY

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma

Lifelong Learning Programme

Do skupiny medzinárodných projektov, ktoré sú realizované na Katedre verejného zdravotníctva FZaSP TU, sa zaraďuje aj projekt FINALLY (Financial Literacy for the Roma – Grundtvig multilaterálny projekt – Finančná gramotnosť u Rómov). Projekt je spolufinancovaný z programu Celoživotného vzdelávania Európskej únie. Hlavným cieľom projektu FINALLY je zvýšiť úroveň finančnej gramotnosti u dospelých Rómov, čo im umožní naučiť sa schopnosti, ktoré môžu využívať celé generácie. Projekt FINNALY vypracuje na mieru ušitý výcvikový kurz a inovatívne vzdelávacie materiály, ktoré budú poskytovať finančné vzdelávanie pre špecifickú skupinu dospelých Rómov. Projekt začal v roku 2012 a jeho riešenie potrvá do októbra 2015. Riešiteľmi projektu na Katedre verejného zdravotníctva sú prof. MUDr. Martin Rusnák, CSc., PhDr. Eva Nemčovská, PhD., PhDr. Monica O´Mullane, PhD., PhDr. Marek Majdan, PhD., Mgr. Miroslav Švaro a Mgr. Mária Garabášová. Koordinátorom projektu sú partneri zo Slovinska. Záujemcovia sa môžu viac dozvedieť na internetovej stránke projektu (www.project--finally.eu) alebo priamo kontaktovaním riešiteľov.

Marek Psota

Budova Lekárskej fakulty Universitas Tyrnaviensis

Lekárska fakulta vznikla v roku 1769 a prednášky sa konali na viacerých miestach. Budova pre túto fakultu bola postavaná v rokoch 1770 až 1772 podľa projektov architekta Franza Antona Hillebranta z Viedne. Táto klasicisticky poňatá budova uzatvára Univerzitné námestie z južnej strany. Podľa pôvodného plánu mala mať dvojpodlažnú centrálnu časť, na obidve strany mali vybiehať krátke prízemné krídla. Lekárska fakulta vznikla ako účelová budova pre teoretickú i praktickú výučbu: osem väčších miestností, niekoľko menších priestorov, dve prednáškové sály, zborovňa, pitevňa a laboratórium.
Po zrušení Trnavskej univerzity a jej presťahovaní do Budína slúžil objekt v rokoch 1777 až 1784 Kráľovskej akadémii. Budova bola prestavená v roku 1934, keď začala slúžiť na poskytovanie zdravotníckych služieb, ku koncu minulého storočia ako archív trnavskej nemocnice. Prestavba pod dohľadom pamiatkového úradu s využitím podkrovia prebehla pre potreby Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce. Budova bývalej

Lekárskej fakulty ako súčasť komplexu univerzitných budov je národnou kultúrnou pamiatkou. Pri príležitosti výročia v roku 1977 bola na budove osadená pamätná tabuľa, (dnes „utajená“ v chodbe na prízemí).
V priestoroch budovy intenzívne pôsobí genius loci historickej Trnavskej univerzity...

Bohumil Chmelík

Klinika anesteziológie a intenzívnej medicíny Fakultnej nemocnice

Klinika anesteziológie a intenzívnej medicíny (KAIM) je prvou z kliník Fakultnej nemocnice v Trnave (FN), ktorú predstavujeme. Poskytuje vysoko špecializovanú liečebno-preventívnu starostlivosť pacientom FN, je najvyšším odborným pracoviskom v Trnavskom kraji, ktoré poskytuje intenzívnu a resuscitačnú starostlivosť pacientom nášho kraja. Je výučbovou základňou pre študentky a študentov FZaSP. Klinika bola zriadená 1. septembra 2006 z Oddelenia anestéziológie a intenzívnej medicíny, od roku 2007 je klinika umiestnená v Pavilóne chirurgických disciplín. Z hľadiska priestorového usporiadania, prístrojového vybavenia a personálneho obsadenia klinika dosahuje európske parametre. Prednostkou kliniky je MUDr. Alexandra Šimková, PhD. Pracovníci KAIM sa okrem náročných profesionálnych povinností venujú prednáškovej a publikačnej činnosti.
Anesteziologická činnosť KAIM spočíva v podávaní anestézií počas bolestivých výkonov operačnej i neoperačnej povahy. Rok 1981 je rokom začiatku realizácie **dlhodobej intenzívnej a resuscitačnej starostlivosti**, ktorá sa vykonáva na lôžkovej časti kliniky. Hlavnou úlohou takejto starostlivosti je záchrana života akútne chorých alebo poranených osôb. Lôžková časť KAIM disponuje 10 kompletne vybavenými lôžkami a moderným technickým zariadením. V rámci starostlivosti poskytovanej KAIM sú zriadené dve ambulancie, anesteziologická a pre liečbu chronickej bolesti. KAIM FN patrí medzi pracoviská, ktoré majú dobré meno doma aj v zahraničí.

Bohumil Chmelík

Teologická fakulta

Kresťania ako tvorivá menšina

Dňa 2. mája 2013 sa v aule TFTU uskutočnila prednáška popredného českého pastorálneho teológa Prof. Pavla Ambrosa SJ, ThD. s názvom *Od evanjelizácie k základnému misijnému poslaniu tvorivej menšiny*. Profesor Ambros poukázal na to, že výraz *tvorivá menšina* sa ako červená niť tiahne myslením a pontifikátom Benedikta XVI., následne analyzoval tento pojem a vyvodil z neho praktické dôsledky. Upozornil na fakt, že civilizácie zväčša nezomierajú vraždou, ale samovraždou a vyzdvihol poslanie kresťanov pri ozdravovaní civilizačnej patológie západnej kultúry. To sa však podľa neho môže uskutočniť len vtedy, keď si zachováme špecificky evanjeliové hodnoty, keď sa nenecháme asimilovať svetom, ale naopak, budeme soľou, ktorá si zachováva svoju chuť a ochucuje aj svet.

Martin Csontos

Stretnutie dekanov a rektorov jezuitských fakúlt a inštitútov v Európe

V dňoch 21. júna až 23. júna sa uskutočnilo stretnutie dekanov a rektorov jezuitských fakúlt a inštitútov v Európe. Dvadsaťpäť predstaviteľov jezuitského európskeho vysokého školstva sa stretlo najskôr na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity a potom sa účastníci presunuli do Exercičného domu Spoločnosti Ježišovej v Piešťanoch. Piatkové popoludnie bolo venované SWOT – analýzam jednotlivých fakúlt a inštitúcií, ako aj debate o prehĺbení vzájomnej spolupráce. V sobotu Michael Garanzini SJ, prezident Loyola University v Chicagu a sekretár Spoločnosti Ježišovej pre vyššie vzdelávanie, oboznámil zúčastnených so skúsenosťami online vzdelávania na jezuitských univerzitách v USA. Potom Miloš Lichner SJ oboznámil so skúsenosťami internetového a televízneho vzdelávania programu Univerzity tretieho veku na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity so sídlom v Bratislave. Sobotné popoludnie bolo venované debate o príprave spoločného projektu online vzdelávania v rôznych oblastiach teológie, filozofie, medzináboženského dialógu a sociálnej náuky Cirkvi. Účastníci zvolili prípravný tím v zložení: Michael Holman SJ, Philip Geister SJ, Paolo Gamberini SJ a Miloš Lichner SJ. Prípravný tím sa potom stretol a vypracoval program postupu. V nedeľu ráno bola video konferencia a diskusia s jezuitským pátrom Jean-Marc Balhanom, ktorý pôsobí v Turecku, o islame v Európe. Ďalšie stretnutie bude na budúci rok v Londýne.

Miloš Lichner, dekan

Slovenskí doktorandi v Štrasburgu

V dňoch od 23. – 30. júna 2013, sa sedem slovenských doktorandov – štyria luteráni, dvaja katolíci a jeden starokatolík – spolu s dekanom EBF UK Ľubomírom Batkom, zúčastnilo na týždennom seminári na Ekumenickom Inštitúte v Štrasburgu.

Na Slovensku žije rímskokatolícka Cirkev a luteránska Cirkev vedľa seba bez menšieho prehlbovania kontaktov a vzťahov. V dejinách vzniklo medzi cirkvami niekoľko bolestivých konfliktov, ktoré pretrvávajú až dodnes. Spoločná práca na ekumenickom dokumente, ďaleko od domoviny, mala predložiť jednu z možností, ako by mladí katolícki a luteránski teológovia mohli spolu začať komunikovať.

Predmetom seminára bola práca nad „Spoločným vyhlásením o ospravedlnení“ a novým katolícko-luteránskym dokumentom „From Conflict to Communion“, ktorý sa zaoberá otázkou, či a ako si majú luteráni spolu s katolíkmi pripomenúť v roku 2017 začiatok reformácia spred 500 rokov. Obidva dokumenty boli jednotlivo a dôkladne prečítané, ako aj dôrazne a kontroverzne diskutované pod vedením prof. Theodora Dietera. Dišputy prebiehali aj nad rámec dokumentov a trvali často do neskorých nočných hodín. Vytvori-

la sa atmosféra otvorenosti, načúvania, porozumenia a dôvery, ktorú všetci účastníci vnímali nadmieru pozitívne. Spoločná práca by mala pokračovať aj naďalej v Bratislave. Vznikol plán, že katolícki a luteránski doktorandi spolu preložia dokument „From Conflict to Communion“ do slovenčiny. Plánom je zaoberať sa aj historickými a systematicko-teologickými otázkami vzájomných vzťahov katolíkov a luteránov na Slovensku.

Popri teologických dišputách nechýbali ani návštevy Koncilu Európy, prehliadka mesta Štrasburg, návšteva Humanitnej knižnice v Sélestat, mesta Colmar, ako aj ochutnávka vína a miestna špecialita Flammkuchen vo Waldersbachu.

ThLic. Marek Heczei

Krídla na cestách

Na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave sa 13. mája 2013 konala slávnostná vernisáž výstavy s názvom Krídla na cestách. Výstavu zorganizovali študenti magisterského štúdia v študijnom programe náuka o rodine; študentky druhého ročníka Martina Kromková a Júlia Dudová a študenti prvého ročníka Peter Rucek a Martin Horniak.

Výstava je o to cennejšia, že je študentskou iniciatívou a intenzívnym úsilím vyvierajúcim z osobného presvedčenia o dobrej veci. V rámci povinnej odbornej praxe v rehabilitačnom centre Krídla v Bratislave sa totiž študenti zoznámili s prácou tohto centra a tiež osobne s jeho klientmi s psychickými poruchami, ktorých spravidla spoločnosť primerane neprijíma a žijú preto v skutočnosti v osamotení. Preto sa rozhodli priblížiť život klientov i prácu Centra širšej verejnosti. Po dohode s vedením Centra sa zúčastnili na „grantovom programe pre optimistov“, vyhláseného nadáciou Orange. Grant im bol schválený, čím sa vytvorila možnosť zorganizovať výstavu. Vernisáž sa konala v „rodinnej atmosfére“ átria Teologickej fakulty Trnavskej univerzity. Ako povedala Katarína Minichová, riaditeľka rehabilitačného centra Krídla: Týmto sa nič nekončí, ale naopak začína! Na návrh dekana Teologickej fakulty Trnavskej univerzity udelil rektor TU prof. Marek Šmid 28. júna 2013 spomenutým študentom rektorskú pochvalu spojenú s odmenou. Pán rektor vysoko ocenil prístup našich študentov a pozval ich zorganizovať výstavu aj v priestoroch rektorátu TU.

Miloš Lichner, dekan

Habilitačná prednáška doc. PhDr. Rastislava Nemca, PhD.

Na Teologickej fakulte TU sa 29. mája 2013 uskutočnila habilitačná prednáška PhDr. Rastislava Nemca, PhD. Verejné zasadanie vedeckej rady a habilitačnej komisie otvoril dekan fakulty ThLic. Miloš Lichner, D. Th., po ktorom predstavil kandidáta predseda habilitačnej

komisie prof. ThDr. Stanislav Vojtko, PhD. R. Nemec sa vo svojej prednáške zameral na chápanie vedy a vedeckosti v diele stredovekého filozofa W. Ockhama, pričom poukázal najmä na jeho rozdiely oproti Aristotelovmu chápaniu *scientia*. Po prednáške, úspešnom zodpovedaní otázok oponentov a predstavení vedeckej i habilitačnej práce kandidáta, Vedecká rada TF TU jednohlasne priznala PhDr. Rastislavovi Nemcovi, PhD. vedecko-pedagogický titul docent v odbore systematickej filozofie. Blahoželáme!

Martin Csontos

Právnická fakulta

Knowlegde – Traditions, Innovations, Perspectives

Slobodná univerzita v Burgase v Bulharsku organizovala v dňoch 14. a 15. júna 2013 medzinárodnú vedeckú konferenciu pod názvom „Vedomosti – Tradície, Inovácie, Perspektívy". Konferenciu organizátori podujatia zorganizovali interdisciplinárne. Podujatie otvoril na plenárnom zasadnutí v piatok 14. júna 2013 svojím príspevkom akademik Stefan Vodenicharov, DrSc. – prezident Bulharskej Akadémie Vied. Svoj príspevok zameral na tému Technologického rozvoja a ekonomickej prosperity. Po plenárnom zasadnutí prebiehala konferencia v siedmich samostatných sekciách, ktoré sa orientovali na otázky marketingu a manažmentu, sociálnej práce a pedagogiky, hospodárstva, financií a bankovníctva, technických vied, žurnalistiky, informatiky a práva a verejnej správy.
Právnickú fakultu Trnavskej univerzity v Trnave na podujatí reprezentovali prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD., doc. JUDr. Tomáš Strémy, PhD., JUDr. Nataša Hrnčárová, PhD. a JUDr. Michal Maslen, PhD. Zástupcovia Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, aktívne vystúpili so svojimi príspevkami v rámci sekcie nazvanej „Právo a verejná správa". Sobotnú časť rokovania tejto sekcie otvorili svojím vystúpením prof. JUDr. Soňa Košičiarová, PhD. a doc. JUDr. Tomáš Strémy, PhD. s referátom na tému „Administrative punishment and the Principle Nullum Crimen Sine Lege, Nulla Poena Sine Lege". Na toto vystúpenie nadviazal JUDr. Michal Maslen, PhD. Obsah jeho príspevku vytvárala téma princípu prezumpcie neviny a správneho trestania na Slovensku". JUDr. Nataša Hrnčárová, PhD. sa v rámci svojho referátu venovala otázkam Odporúčania Rec (2003) 5. Výboru ministrov Rady Európy členským štátom o opatreniach zaistenia žiadateľov o azyl a princípov správneho trestania azylantov.
Okrem slovenských a bulharských účastníkov na konferencii participovali aj akademici z Ruskej federácie a Kazachstanu. Účastníci sekcie vo svojich príspevkoch reagovali na otázky nečinnosti vo verejnej správe, administratívnoprávnej zodpovednosti, azylu, práva na vzdelanie a práva združovať sa, správy daní a sociálneho zabezpečenia a kontroly a verejnej správy. Vedeckým výstupom z podujatia bude recenzovaný zborník príspevkov z konferencie.

JUDr. Michal Maslen, PhD.

Restoratívna justícia a mediácia v trestných veciach v Európe

V dňoch 9. až 12. mája 2013 sa uskutočnila medzinárodná konferencia v Gdansku na tému *„Restoratívna justícia a mediácia v trestných veciach v Európe"*, ktorú zorganizovala Univerzita v Greifswalde, Právnická fakulta, Katedra kriminológie v súčinnosti s Právnickou fakultou Univerzity v Gdansku. Konferencia bola vyvrcholením projektu JUST/2010/JPEN/AG/1525, sponzorovaného Európskou komisiou, do ktorého sa so svojimi národnými správami zapojilo 27 krajín. Slovenskú republiku reprezentovala doc. JUDr. Miroslava Vráblová, PhD., z Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Katedry trestného práva a kriminológie. Konferenciu otvoril dekan Právnickej fakulty Univerzity v Gdansku, *prof. UG. Dr. hab. Jakub Stelina*. V priebehu konferencie odzneli mimoriadne zaujímavé príspevky. *Prof. Dr. jur. Frieder Dünkel*, koordinátor projektu, vo svojom príspevku prehľadne referoval o legislatívnych úpravách európskych krajín týkajúcich sa restoratívnej justície v trestných veciach, porovnával procedúry a jurisdikcie, hodnotil úspešné projekty realizované v danej oblasti.
Dr. Christa Pelikan, zástupkyňa z Rakúska, z Inštitútu sociológie a práva, Viedeň, zdôraznila vo svojom príspevku potrebu budovania sociálnej podpory pre restoratívnu justíciu. *Prof. Dr. Ivo Aertsen* z belgickej Univerzity v Leuven, Inštitútu kriminológie, účastníkov konferencie presvedčil, že restoratívna justícia v praxi funguje, čoho dôkazom boli

viaceré úspešné projekty zamerané na „Rozvoj alternatívneho vnímania bezpečnosti a spravodlivosti prostredníctvom prístupov restoratívnej justície v demokratických spoločnostiach“. Veľkým prínosom bola záverečná diskusia za okrúhlym stolom na tému „Trendy a perspektívy restoratívnej justície v Európskej trestnej politike“.

Miroslava Vráblová

Trestnoprávne a kriminologické aspekty kriminality mládeže

Spoločnosť pre trestné právo a kriminológiu v spolupráci s Fakultou práva Paneurópskej vysokej školy zorganizovala v dňoch 24. – 25. apríla 2013 v Bratislave celoštátnu odbornú konferenciu s medzinárodnou účasťou s názvom *„Trestnoprávne a kriminologické aspekty kriminality mládeže“*.

Podujatie malo širokú odozvu a rozsiahle multidisciplinárne zastúpenie aktívnych účastníkov z popredných inštitúcií, ako Ministerstvo vnútra SR, Slovenská advokátska komora, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, Institut pro kriminologii a sociální prevenci v Prahe, Probační a mediační služba ČR, ako aj renomovaných pedagógov z Univerzity Komenského v Bratislave, Paneurópskej vysokej školy v Bratislave, Akadémie Policajného zboru v Bratislave, Trnavskej univerzity v Trnave, Katolíckej univerzity v Ružomberku, Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Vysokej školy bezpečnostného manažérstva v Košiciach, Policajnej akadémie Českej republiky, Masarykovej univerzity v Brne, Karlovej univerzity v Prahe, Vysokej školy európskych a regionálnych štúdií v Českých Budějoviciach, Mendelevovej univerzity v Brne, Vysokej školy Karla Engliša v Brne, atď.

Právnickú fakultu Trnavskej univerzity v Trnave zastupovali doc. JUDr. Miroslava Vráblová, PhD. (obr.), ktorá mala tú česť predniesť mimoriadne podnetný hlavný referát konferencie s názvom *„Trestná politika uplatňovaná voči delikventnej mládeži v Európe“*, **ako aj doc. JUDr. Darina Mašľanyová, CSc. a JUDr. Štefan Zeman**, ktorí auditóriu ponúkli aktuálne a praktické informácie na tému *„Majetková kriminalita mládeže v Slovenskej republike – kriminologické a trestnoprávne aspekty“*. Účastníci sa okrem iného venovali výmene skúsenosti z oblasti súdnictva, prokuratúry a činnosti policajných zborov v nadväznosti na trestnú činnosť mládeže, kde sa osobitne vyžaduje dôsledné dodržiavanie odborných a legislatívnych poznatkov, prepracovanosť juvenilnej justície, neväzenské riešenie trestnej činnosti mládeže či kvalifikované pôsobenie väzenstva v tejto oblasti. Druhou ústrednou témou bola kriminológia a mládež z hľadiska vedeckého skúmania tohto aspektu, komparácia našich poznatkov s európskym a svetovým trendom. Prevencia kriminality mládeže, rodina, výchova a vzdelávanie, sociálna práca, psychologické poradenstvo, boli treťou ústrednou témou konferencie. Organizátori veria, že táto akcia bude predzvesťou organizovania pravidelných výročných konferencií.

JUDr. Štefan Zeman

Novinka na knižnom trhu (Blaho, P., Švecová, A. (eds.)

Ctenej odbornej verejnosti predkladáme dvojzväzkový Zborník z medzinárodnej konferencie Trnavských právnických dní na tému: „Hodnotový systém práva a jeho reflexia v právnej teórii a praxi“. Publikácia bola vydaná vo vydavateľstve Typi Universitatis Tyrnaviensis, spoločnom pracovisku Trnavskej univerzity v Trnave a VEDY, vydavateľstva Slovenskej akadémie vied, v roku 2013.

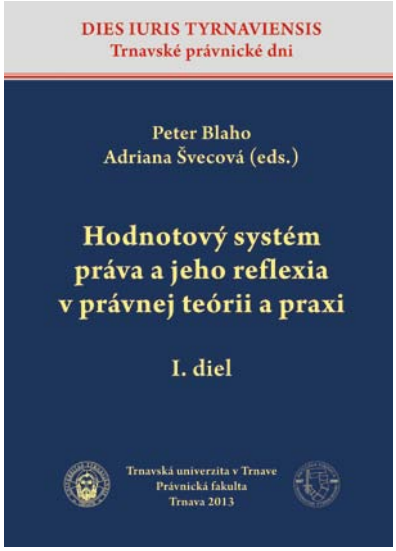

Konferenčný zborník predstavuje v deviatich sekciách erudované kratšie či dlhšie state slovenských a českých bádateľov a niekoľkých autorov zo zahraničia. V prvej sekcii sú zaradené príspevky z plenárneho zasadnutia, na ktorom vystúpili renomovaní právni vedci. Ďalšie sekcie zohľadňujú jednotlivé profilované odvetvia verejného práva a teórie práva v nasledujúcich sekciách: ústavné právo, teória práva, medzinárodné právo, správne právo, trestné právo a kriminológia, zaradených do prvého dielu. Druhý diel otvára sekcia trestného práva a väčšiu časť tvoria rozpravy s príklonom viac-menej k súkromnému právu: rímske právo, kánonické právo, dejiny práva, občianske a obchodné právo, právo duševného vlastníctva a rozsiahla sekcia pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia. Predkladaný zborník ponúka interdisciplinárny a aktuálny prehľad tém týkajúcich sa hodnôt v práve.

Dominika Záhorská (PdF TU)

Mora

Guľatá izba, prachom počmárané okenice.
Zo stropu štípu špendlíky.
Ležíš v čerstvo vypraných posteľných obliečkach
spútaný osteným drôtom...
... a na lustri sa hojdá Ona.
Žiadostivo vdychuje pach Lenoru a Tvojho strachu.
Dravo Ti prichádza oblízať kropaje potu z Tvojich spánkov.
Nahlas Ti ráta vlkom zdegustované ovečky.
Sadá Ti na hruď,
koketne si okolo prsta ovíja pramene suchých vlasov.
Zavŕtava sa Ti do sietnic,
páči z nich posledné čapíky.
Cukrovým hlasom Ti omámi zmysly uspávankou.
Zhasne Ti oči a prevráteným bielkom zaželá
DOBRÚ noc.

Prvá vrstva kompostu

Žmurknutie pouličnej lampy,
na podrážkach mazľavé zhluky
odumretej organickej hmoty.

Ľudia vrážajúci do seba mĺkvomŕtve pohľady
s výrazom nadýchanej kyslastej plesne,
pohŕdavo a znechutene s úškrnom klauna,
ktorý pozná kúzelníkovo tajomstvo.
Oblepení lepkavým odpadom, čo zo seba striasli
fotosyntetizujúce tvory.

Ponorení doň až po korienky vlasov.
Zasypaní ním na večné veky vekov.

Úškrn stromov.

Martin PALKOVIČ

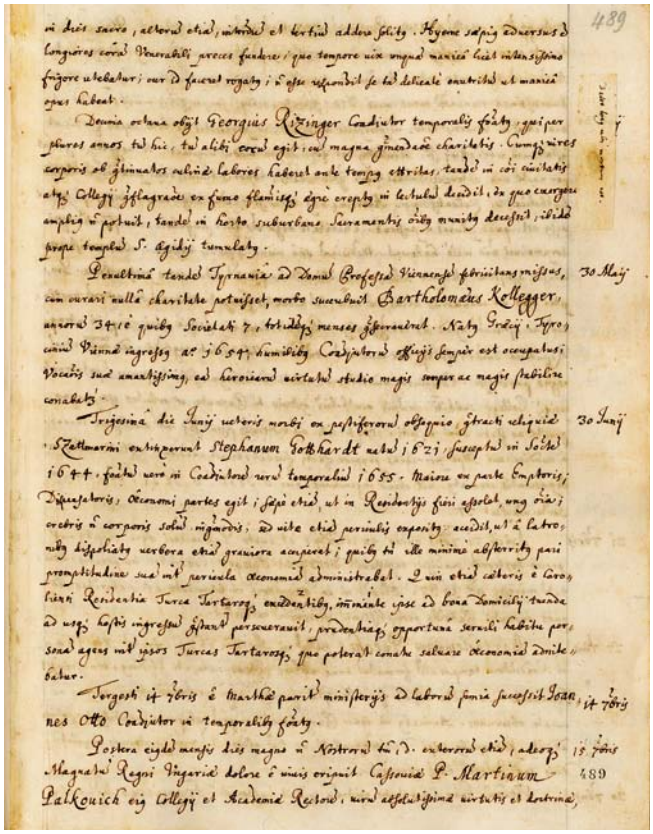

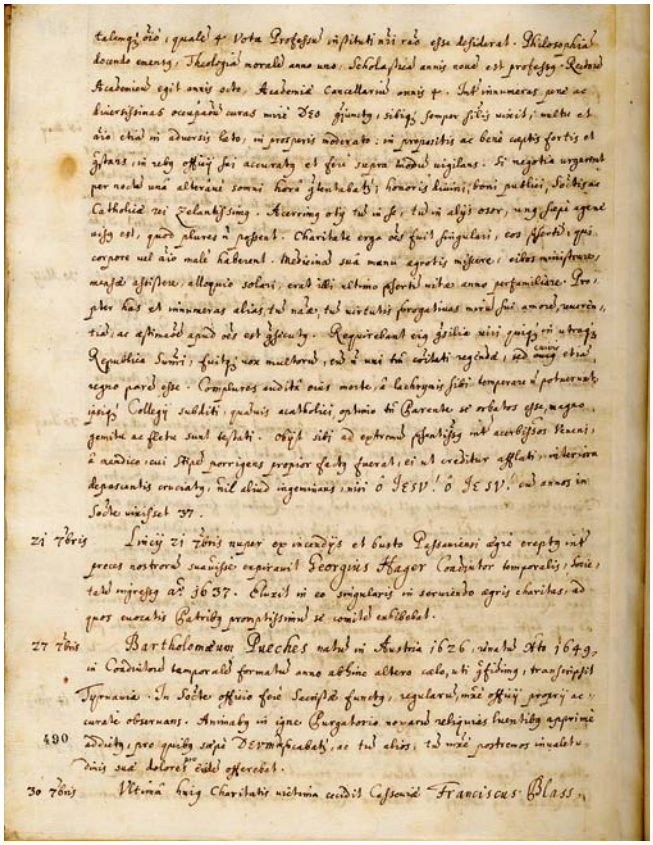

(Palkovich, Palkovits), SJ
5. rektor Trnavskej univerzity

Narodil sa 4. 10. 1607 v neďalekej Chtelnici a zomrel v Košiciach 15. 9. 1662. Do Spoločnosti Ježišovej vstúpil 17. 10. 1625 v Leobene, kde absolvoval i noviciát v rokoch 1625 – 1627. Na univerzite vo Viedni študoval filozofiu, získal hodnosť magistra filozofie a slobodných umení, tam vyštudoval i teológiu a stal sa jej doktorom (1628 – 1633). Neskôr na Viedenskej univerzite prednášal filozofiu a hebrejský jazyk, zároveň bol prefektom Pázmanea (1634 – 1635). Na Trnavskej univerzite pôsobil, ako profesor filozofie, teológie, svätého Písma. Ako dekan pôsobil na filozofickej fakulte v rokoch 1638 – 1639 a rovnako ako dekan viedol teologickú fakultu v rokoch 1639 – 1642. Promoval prvých 24 bakalárov Trnavskej univerzity. Funkciu kancelára a špirituála zverili v rokoch 1636 – 1644. Profesorom so štyrmi sľubmi sa stal v roku 1643. V Štajerskom Hradci (1645 – 1646) a vo Viedni (1647 – 1648) prednášal teológiu. Na Trnavskej univerzite pôsobil ako rektor v rokoch 1650 – 1652, 1655 - 1657. Kancelárom a riaditeľom knižnice, rektorom seminára a riaditeľom kníhtlačiarne bol v rokoch 1658 – 1660. Ku kolégiu dal zo severnej strany pristaviť nové krídlo budovy kolégia. Vo filozofii ho ovplyvňovali prednášky Petra Pázmaňa. Na Trnavskej univerzite ako prvý prednášal Aristotelovu filozofiu. Vedením Košickej univerzity bol poverený v rokoch 1660 – 1662. Zaslúžil sa o rozvoj Trnavskej aj Košickej univerzity. Pri príležitosti promócie prvých bakalárov Košickej univerzity v roku 1660 vyhlásil potvrdenie štatútov tejto univerzity panovníkom Leopoldom I. Jeho rukopisná práca z fyziky sa nezachovala. Tlačou vyšlo dielo: Exercitatio philosophica (Filozofické cvičenia, Bratislava 1638). Martin Palkovič bol v Košiciach známy aj dobročinnosťou k chudobným. Prejavom úcty k Martinovi Palkovičovi je aj každoročné udeľovanie ceny, ktorá nesie jeho meno, ako ocenenie zásluh vysokoškolským pedagógom obnovenej Trnavskej univerzity v Trnave.

Alžbeta Hološová
Ústav dejín TU

Nekrológ Martina Palkoviča, 15. 9. 1662, Archivum Romanum Societatis Jesu Roma, Austriae necrologia, Austr. 131, 1, 1615 – 1665.

Nič nie je nemožné – študijný pobyt na Universitá degli Studi di Parma, Taliansko

Ešte ako doktorandka na Katedre verejného zdravotníctva FZaSP TU som dostala možnosť odísť na študijnú cestu do Parmy prostredníctvom ERAZMU a následne Národného štipendijného programu. Cieľom môjho študijného pobytu bolo získanie nových vedomostí a skúseností k dizertačnej práci z oblasti výskumu a testovania nových neinvazívnych metód v diagnostike profesionálnych respiračných ochorení. Táto myšlienka ma nadchla hneď z niekoľkých dôvodov. Po prvé, ide o oblasť, ktorej sa na Slovensku doposiaľ nikto nevenuje, hoci vo svete sa jej prikladá značná pozornosť, a po druhé, bola to jedinečná možnosť získať nové skúsenosti vo vedecko-výskumnej oblasti v inej európskej krajine.

Najskôr som celý mesiac strávila v hlavnom meste regiónu Umbria – v Perugii na jednej z dvoch svetoznámych talianskych univerzít pre zahraničných študentov (Universitá per Stranieri di Perugia), na ktorej som absolvovala mesačný intenzívny jazykový kurz talianskeho jazyka. Potom som sa premiestnila do Parmy, kde mohla začať skutočná práca na výskumnej časti k mojej dizertačnej práci.

Univerzita v Parme je jedna z najstarších univerzít na svete, bola založená v roku 962. 12 fakúlt, 56 študijných odborov, viacero špecializácií, magisterského a doktorandského štúdia, viac ako 1100 učiteľov, 1000 administratívnych pracovníkov a 30 000 študentov – to sú čísla, ktoré v skratke charakterizujú túto univerzitu s rozľahlým moderným campusom, kde sa nachádzajú športoviská, stravovacie zariadenia, knižnice, študovne a niektoré fakulty. Lekárska fakulta je súčasťou parmskej nemocnice (Ospedale Maggiore). Na univerzite som sa vždy stretla s nesmiernou ochotou personálu vybaviť všetko, o čo som požiadala a s čím som potrebovala pomôcť. Slovíčka ako „nie, nedá sa“ som počula len veľmi zriedkavo.

Prevažnú časť mojej stáže som strávila prácou na výskumných projektoch vo vysoko špecializovanej fakultnej nemocnici, ktorá integruje univerzitu a nemocnicu v oblasti starostlivosti, výskumu a výučby. Je dobre známe, že „zlatý štandard“ v diagnostike respiračných ochorení v súčasnosti ešte stále predstavujú bronchoalveolárna laváž a bronchoskopia, ktoré sú invazívne a vyžadujú zásah do integrity ľudského organizmu. Práve z tohto dôvodu sa v poslednom období do popredia dostáva výskum orientovaný na vývoj a testovanie nových neinvazívnych metód a ich aplikáciu v praxi, čo bolo aj hlavnou náplňou tejto stáže a predmetom výskumnej časti mojej dizertačnej práce.

Ako členka výskumného tímu som participovala na dvoch aktuálne prebiehajúcich projektoch. Prvý sa týkal hodnotenia pľúcnej karcinogénnej dávky u pacientov s chronickou obštrukčnou chorobou pľúc absolvujúcich termálnu inhalačnú liečbu vodou s obsahom síry v kúpeľoch Monticelli Terme. Druhý bol zameraný na funkčné respiračné poruchy u pracovníkov vnútorných plavární, v rámci ktorého sme navštevovali kryté plavárne v celom regióne Reggio Emilia. Participáciou na týchto projektoch som získala teoretické poznatky a praktické zručnosti týkajúce sa problematiky diagnostiky respiračných ochorení prostredníctvom nových neinvazívnych metód.

Z predpokladaných 4 mesiacov moja stáž nakoniec trvala celý rok. Pol roka som zastávala štatút ERASMUS študenta a na ďalších 6 mesiacov som získala podporu z Národného štipendijného programu Slovenskej republiky, kde ma vybrali spomedzi prihlásených uchádzačov (doktorandov) na základe odborného programu, ktorý som poslala do výzvy. Získať dva granty nebolo vôbec jednoduché. Na druhej strane som však príkladom toho, že ak má človek správnu motiváciu, chuť na sebe pracovať a podporu okolia, NIČ NIE JE NEMOŽNÉ! Uzavrieť to môžem slovami, že rok strávený v odlišnom akademickom a výskumnom prostredí bol pre mňa veľmi cennou skúsenosťou a ak by sa mi znovu naskytla možnosť vycestovať do zahraničia kvôli získavaniu odborných skúseností z oblasti verejného zdravotníctva, neváhala by som ani minútu.

Michaela Machajová

Všetci máme **niečo** spoločné

Prechádzam okolo nástenky a zbadám nejakú výzvu – zahraničie – ďalšie vzdelávanie... Viac mi nebolo treba, rýchlo vypĺňam prihlášku a utekám na hodinu. Vo výberovom kole sme sa bezbolestne porozprávali v nemeckom jazyku a vypustila som všetko z hlavy s myšlienkou, že na základe tých pár viet, nemám šancu uspieť. A zrazu mi prišlo vyrozumenie. Vybrali ma, nie však do Nemecka, ako som pôvodne chcela, ale do Portugalska. Tak som si začala zvykať na vidinu teplej krajiny, kúpila si letenky a užívala letné chvíle. V novinách sa zrazu objaví správa, že skrachovala letecká spoločnosť, s ktorou sme aj s mojou spolužiačkou mali letieť. Tak som ešte v prvotnom šoku naštartovala internetový prehliadač a začala intenzívne hľadať nový spôsob, ako predsa len neprísť o celoživotnú a nenahraditeľnú skúsenosť Erasmus študenta. A vu a lá! Dvojitá práca sa vyplatila, stískam v ruke letenky, od nervozity nemôžem v predvečer odletu zaspať, tak posedávam na kufri, aby sa dal zapnúť a vtedy mi napadlo, že ja ani neviem ako vlastne tá portugalčina znie. Pomedzi všetky tie stresy som nevenovala pozornosť tomu, do akej krajiny a kultúry sa to vlastne idem vzdelávať, čerpať inšpiráciu a spoznávať ľudí a okraje kontinentu. Po vypočutí nejakej nešťastnej nahrávky v portugalčine prepukol dlho očakávaný strach z neznámeho...

Napokon predsa len pristáva naša slovenská dvojčlenná výprava v Lisabone a v nočnom vlaku hádame, či je to tam v diaľke oceán. Našla som ubytovanie kúsok od oceánu, takže prvé orientačné dni boli plné slnka, tepla a zoznamovania sa s portugalskými zvykmi i zaoceánskymi národnosťami. Asi dva týždne neskôr sa nám podarilo vybaviť internátne ubytovanie, takže sme mali možnosť zžiť sa so skutočnými rovesníkmi, deliť sa o nálady, prežívať skúškové obdobie, internátne pravidlá, ale i zábavu, výlety a spoločné večere. Erasmus je skvelá príležitosť, ako zažiť inakosť kultúr, spoznať rozdiely, naučiť sa rešpektovať druhých, robiť kompromisy, stanoviť si priority, zistiť, kto je v našom živote naozaj dôležitý, ale aj spoznať dianie, históriu, politiku, nacionalizmus v športe, problémy, oslavy a významy sviatkov, históriu a porozumieť tak trocha viac dôvodom, prečo sú niektoré veci inak ako u nás doma. Študovala som anglický a nemecký jazyk na pedagogickej fakulte v Trnave. Takže vďaka náhode som mala možnosť spoznať nielen nemeckú a anglickú kultúru a literatúru, ale aj portugalskú. A zároveň som pochopila, že na myslenie „out of the box“ potrebuje človek odklopiť veko a vykročiť z tej pomyselnej škatuľky, skúsenosť zo zahraničia je na otvorenie mysle to pravé. Samozrejme, nie vždy je to tá najlepšia skúsenosť, niekedy proste príde v nesprávnom čase a ani ľudia nemusia byť vždy tí praví, preto Erasmus „poslúži“ aj ako skvelá príprava na reálny život. Študent sa musí o seba postarať sám, od navarenia večere cez vypisovanie všetkých tlačív, získanie kreditov až po rozsiahly plán výletu...

Okrem precvičenia samostatnosti, som začala precvičovať aj nový jazyk – portugalčinu, vďaka ktorému som sa vedela priblížiť o poriadny kus k mentalite národa, pretože vo všeobecnom meradle, ak začne cudzinec na „domorodca“ rozprávať jeho jazykom, automaticky sa aktivizujú sympatie a cudzinec dostanete oveľa viac informácií. Domorodec si vás pustí bližšie, a teda na margo Portugalcov treba povedať, že sú neskutočne rodinne založení, rodina je na prvom mieste a vrelé vzťahy, hrejivý úsmev a pohladenie či potľapkanie po pleci mi dodali silu v ťažších časoch. Nikdy nezabudnem, ako keď sme sa ako dve Slovenky ocitli na hodine Multikulturálnej komunikácie. Šli sme za profesorkou, že by sme rady navštevovali jej kurz, ale že naša úroveň portugalčiny nie je dostačujúca, aby sme mohli byť i aktívne. Načo ona bez zaváhanie zvýšila hlas a spýtala sa pléna či bude niekomu vadiť, ak budú hodiny prebiehať v angličtine. Zopár študentov síce dvihlo ruku, ale aj tak nás ochotne prijali, a tak sme na zaujímavé témy od umeleckých diel až po rasistické problémy diskutovali v anglickom jazyku. A napokon ako inak akceptovať iné kultúry, ak nie aj tým, že nájdeme spoločný jazyk?

Kristína Filušová

Insígnie Trnavskej univerzity II.

Reťaz rektora

Reťaze akademických hodnostárov patria k výsostným znakom inštitúcie, sú symbolom historických tradícií a samosprávnosti univerzity a jej fakúlt. Zavesená reťaz darovaná vysokopostavenou osobou pôvodne demonštrovala osobitnú poctu, v súčasnosti v akademickom prostredí reťaz rektora symbolizuje puto fakúlt v rámci univerzitného zväzku a rektorovu zviazanosť s univerzitou, jeho povinnosť chrániť ju a zveľaďovať. Na Trnavskej univerzite prebieha slávnostný akt odovzdávania rektorskej reťaze počas inaugurácie nového rektora.

Práce na vyhotovení reťazí rektora univerzity a dekanov fakúlt začali už krátko po vzniku Trnavskej univerzity, keď sa objavili rôzne ideové návrhy. Prvá reťaz rektora s medailou bola vyhotovená v roku 1993 (autorom bol akademický sochár Anton Gábrik) a používala sa až do februára 2003. Na jednoduchej pozlátenej reťazi vyrobenej z tombaku bola umiestnená visiaca medaila, na averze vyobrazená hlava Krista s krížovým nimbom a majuskulný latinský kruhopis RECTOR MAGNIFICUS UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS (v preklade *Vznešený rektor Trnavskej univerzity*). Na strane reverzu bol znázornený kardinál Peter Pázmaň odetý v plášti, držiaci v pravej ruke berlu a v ľavej symbolicky budovy pôvodnej Trnavskej univerzity. Budovy zo spodnej časti podopierali dvaja okrídlení baroková anjeli v podobe detí, pod nimi bola zakladacia listina univerzity. Napravo od postavy kardinála bol jeho podpis. Po obvode medaily bol majuskulný latinský kruhopis PETRUS CARDINALIS PAZMANY FUNDATOR UNIVERSITATIS, dolu MDCXXXV (v preklade *Peter kardinál Pázmaň, zakladateľ univerzity, 1635*). Priemer medaily bol 90 mm.

Foto averz a reverz medaily pôvodnej reťaze

Druhá rektorská reťaz, ktorá sa v súčasnosti používa počas akademických slávností, bola vyhotovená v roku 2003 a jej autorom je akademický sochár Milan Ormandík. Na pozlátenej reťazi sú vyobrazené znaky piatich fakúlt Trnavskej univerzity a na troch článkoch sú znázornené tri pštrosie perá – symboly kardinála Petra Pázmaňa, pričom všetkých osem článkov je pospájaných dielcami s dekoratívnymi prvkami. Na ozdobnom závese je umiestnená visiaca jednostranná medaila, na ktorej je vyobrazená hlava Krista s krížovým nimbom a majuskulný latinský kruhopis UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS, dolu RECTOR MAGNIFICUS. Reťaz i medaila sú vyrobené z tombaku, priemer medaily je 80 mm.

Foto súčasnej reťaze s medailou

Pečať rektora

Autorom pečatidla, vyhotoveného v roku 1993, je Anton Gábrik. V pečatnom poli je vyobrazená hlava Krista s krížovým nimbom a po obvode je majuskulný latinský kruhopis RECTOR MAGNIFICUS UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS. Rukoväť je drevená, priemer pečate je 38 mm.

Foto súčasného žezla

Foto pôvodného žezla

Žezlo rektora

Najhonosnejšou akademickou insígniou – navonok vyjadrujúcou jeho právomoc a zodpovednosť za spravovanie spoločenstva učiteľov a žiakov – je žezlo. V minulosti bolo žezlo prepožičiavané najmä rektorom, a až neskôr aj dekanom fakúlt. Nositeľom žezla je tradične pedel, ktorý ho v slávnostnom sprievode nesie vždy pred rektorom univerzity, prípadne pred dekanom fakulty.

Autorom prvého rektorského žezla, ktoré sa na Trnavskej univerzite používalo v rokoch 1996 až 2004, bol Ivan Hroššo. Spodná časť žezla je tmavohnedá, horná časť je pozlátená. Ústredným motívom hlavice žezla je na averznej strane vyobrazená hlava Krista s krížovým nimbom, na strane reverzu sa nachádza chrismon (monogram Ježiša Krista zložený z veľkých písmen X a P, doplnený písmenami A a Ω) a na oboch stranách majuskulný latinský kruhopis UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS, dolu slovensky 19 TRNAVA 92. Stredová časť je obrúbená striedajúcou sa kombináciou zlatých lipových listov a troch dotýkajúcich sa kruhov tyrkysovej farby. Dĺžka žezla je 118 cm.

Toto žezlo používajú pri svojich akademických slávnostiach už iba fakulty, ktoré nemajú vyhotovené vlastné žezlo dekana.

V roku 2004 nové rektorské žezlo, ktoré sa v súčasnosti používa počas akademických slávností, vyhotovil akademický sochár Ondrej Ďurian. Žezlo je vyrobené z mosadze, kompletne pozlátené a rozložiteľné na dve rovnako dlhé časti. V centrálnej časti hlavice žezla, ktorá je osadená do stredu štvorkruhu, je vyobrazenie totožné ako na visiacej medaile rektorskej reťaze – hlava Krista s krížovým nimbom, v hornej časti je majuskulný latinský kruhopis UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS, dolu RECTOR MAGNIFICUS; reverz je bez zobrazenia, vypuklý. Na hrote žezla je 17 vystúpených slnečných lúčov rôznej dĺžky. Dĺžka žezla je 127 cm.

Reťaz prorektora

Prorektorská reťaz ideovo vychádza z reťaze rektora – na pozlátenej reťazi sú na deviatich dielcoch znázornené tri pštrosie perá odkazujúce na Petra Pázmaňa, ktoré sú pospájané dielcami s dekoratívnymi prvkami. Na ozdobnom závese je umiestnená jednostranná visiaca medaila, kde je vyobrazená hlava Krista s krížovým nimbom. V hornej časti je majuskulný latinský kruhopis UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS, dolu slovensky 1635 TRNAVA 1992. Reťaz i medaila sú vyrobené z tombaku, priemer medaily je 80 mm. Autorom reťaze, vyhotovenej v roku 2006, je Milan Ormandík.

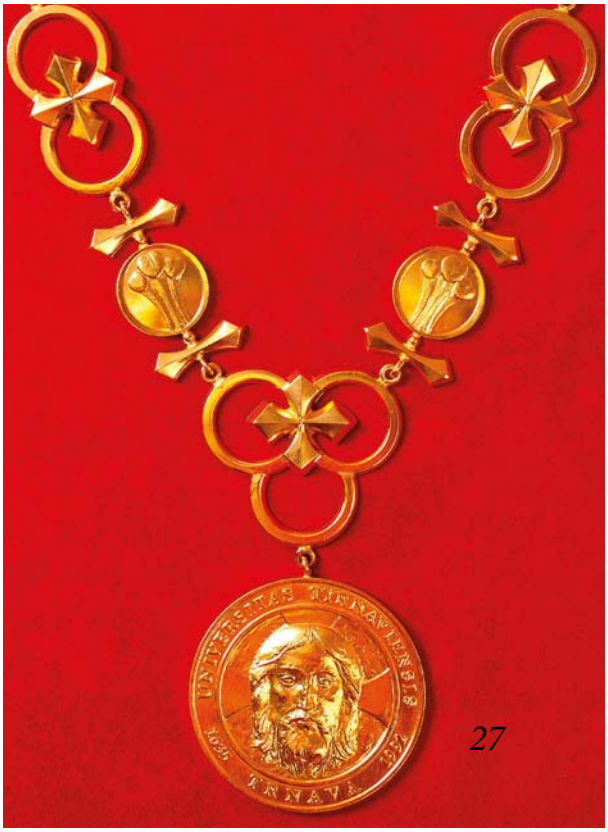

Marián Manák
Ústav dejín Trnavskej univerzity

Andrea Adamčáková-Dodd, PhD.,

je absolventkou Trnavskej univerzity v Trnave (1994 – 1998) v odbore Verejné zdravotníctvo. Jej prvým pracoviskom po ukončení štúdia bol Ústav preventívnej a klinickej medicíny v Bratislave. V súčasnosti pracuje na College of Public Health, Department of Occupational and Environmental Health, University of Iowa, Iowa City, USA. Je spoluautorkou kapitoly: "In Vivo Toxicity Studies of Metal and Metal Oxide Nanoparticles" v knihe "Handbook of Systems Toxicology" a viacerých ďalších odborných článkov. Jej hlavným vedeckým záujmom je momentálne výskum toxicity nanočastíc (nanoparticles) po inhalačnej expozícii.

Prečo ste sa rozhodli študovať práve na Trnavskej univerzite?

Vždy som mala záujem o biológiu a zdravotníctvo. Moja mama pracovala v lekárni a pamätám si, ako ma veľakrát zobrala so sebou a ukázala mi, ako pripravovala všelijaké liečivá či mastičky, v tom čase určite viac ako dnes, priamo v lekárni. To bola moja prvá expozícia v laboratóriu. Od liečiv nie je ďaleko k prevencii a štúdium preventívneho lekárstva sa mi zdalo veľmi zaujímavé. Napokon, vyrastala som v kresťanskej rodine a tak štúdium na menšej univerzite s kresťanskými hodnotami bolo pre mňa veľmi dobrou možnosťou.

Ako si spomínate na roky štúdia, na spolužiakov, pedagógov, na mesto Trnavu?

Spomienky na štúdium mám veľmi dobré, bolo nás len 16, a tak sme mali možnosť sa lepšie navzájom spoznať a pomôcť si pri štúdiu. Pedagógovia boli veľmi zanietení a snažili sa priniesť nové spôsoby výučby, často z ich vlastných skúseností, ktoré získali v zahraničí. My študenti sme si museli v niektorých prípadoch privyknúť na aktívnejšie zapojenie sa do diskusií na prednáškach a nielen pasívne prijímať informácie. Mesto Trnava bolo veľmi pekné s rastúcou študentskou komunitou. Vtedajšou nevýhodou pre nás študentov bol nedostatok internátov a ich vzdialenosť od univerzity.

Čo Vám škola dala, čo by ste v prednáškach, cvičeniach, študentskej praxi zmenili, aké nové vedomosti a zručnosti by ste doplnili?

Štúdium na Trnavskej univerzite mi dalo veľmi dobrý základ vo viacerých oblastiach verejného zdravotníctva. Získala som všeobecný prehľad, a tak sa teraz môžem pozerať na toxicitu mnohých škodlivých látok z viacerých uhlov. Veľmi som ocenila spoluprácu Trnavskej univerzity a Fakultnej nemocnice v Trnave, praktické cvičenia na oddeleniach pediatrie, internej medicíny, chirurgie, rádiológie či patológie. Rovnako praktické cvičenia na onkologickom oddelení nemocnice sv. Alžbety v Bratislave boli veľmi užitočné a poskytli nám veľa skúseností. Základy epidemiológie a štatistiky boli nevyhnutné pre moju ďalšiu prácu a vedecký výskum. Ak by som mala niečo doplniť, doplnila by som možnosť laboratórnych cvičení, kde by študenti získali vedomosti a zručnosti v základných laboratórnych metódach. Azda malé prepojenie s Katedrou teoretických disciplín a laboratórnych metód v zdravotníctve by mohlo byť pre niektorých študentov užitočné.

Ako ste sa dostali na zahraničné pracovisko?

Mojím prvým pracoviskom na Slovensku, už počas mojej magisterskej práce bol Ústav preventívnej a klinickej medicíny, Oddelenie environmentálnej toxikológie, v Bratislave. Vtedajšie oddelenie viedla MUDr. Eva Reichrtová, DrSc., ktorej vďačím za moje prvé základy

v environmentálnej toxikológii. Dr. Reichrtová bola mojou školiteľkou počas magisterských i doktorandských štúdií. Počas doktorandského štúdia ma lákala možnosť štúdia i práce v zahraničí. Mala som šťastie a i vďaka vedeckému záujmu môjho vtedajšieho pracoviska, bola som vybratá v rámci Fogarty programu na jednosemestrové štúdium na Univerzite v Iowe, College of Public Health. Súčasťou môjho štúdia bola aj práca v laboratóriu (Pulmonary Toxicology Facility). Zhodou okolností, toto je aj moje súčasné pracovisko, kde pracujem od roku 2002. Aké okolnosti prispeli k tomu, že doteraz žijem a pracujem v zahraničí? Počas môjho štúdia na Iowskej univerzite som spoznala môjho manžela, a tak som sa v roku 2002 presťahovala do Iowy.

Čo je najťažšie na začiatku práce v cudzine?

Ťažšia bola spočiatku jazyková bariéra, či pri hovorení alebo písaní, toto sa však dalo rýchlo prekonať. Navyše moje prvé pracovisko na Slovensku, pod vedením Dr. Reichrtovej ma pripravilo aj na to, keďže sme spolupracovali s USA, ale aj s mnohými európskymi krajinami, a tak angličtina bola pre mňa nevyhnutná. Najťažšie si bolo zvyknúť na iný prístup profesorov, inú formu štúdia i skúšok. Štúdium je zamerané viac na praktické a analytické myslenie a nie na memorovanie.

Čo je pre vedeckého pracovníka dôležité?

Myslím, že je veľmi dôležité skĺbiť výskum s praktickými dôsledkami. Je veľmi ľahké zahĺbiť sa do problematiky študovať niečo príliš do hĺbky bez toho, aby výsledky mali praktické uplatnenie. Práve v tomto mi štúdium na Trnavskej univerzite, ale aj moje doktorandské štúdium veľmi pomohlo. Okrem toho interdisciplinárna spolupráca je neoceniteľná. Napokon vedieť získať peniaze na výskum je nevyhnutné. Vedecký pracovník musí poznať problematiku, laboratórne metódy, ale zároveň musí vedieť komunikovať s ostatnými vedeckými pracovníkmi, nájsť vhodnú spoluprácu a musí tiež byť manažérom, naplánovať finančný rozpočet i čas na zrealizovanie výskumu.

Udržiavate kontakty so Slovenskom?

Na Slovensko sa snažíme prísť každý rok. Máme päťročného syna Dominika a chcem, aby poznal aj Slovensko. Momentálne máme s manželom v pestúnskej starostlivosti tiež päťročného chlapca, ktorý musel byť oddelený od matky kvôli drogám v domácnosti.
Snažím sa tiež udržať kontakty s mojimi bývalými kolegyňami, ako aj s mojou školiteľkou, ktorej som vďačná za cenné rady v mojom výskume počas štúdia, ale i teraz. Bolo pre mňa veľmi ťažké odísť zo Slovenska, ale dúfam, že sa budem môcť v budúcnosti vrátiť a použiť skúsenosti, ktoré nadobúdam v zahraničí.

Čo by ste súčasným študentom odkázali?

Majte oči otvorené, nebuďte zameraní len na jeden smer, využite možnosti okolo seba, akékoľvek sa vám ponúkajú. Nebuďte „samoborcami“, ale snažte sa spolupracovať a navzájom si pomáhať.
Vaše životné krédo...
Snažím sa riadiť podľa slov Nicholasa Wintona: „Don’t be content in your life just to do no wrong. Be prepared everyday to try and do some good“ („Nebuď uspokojený vo svojom živote s tým, že nerobíš nič zlé. Buď pripravený každý deň skúšať a urobiť niečo dobré“).

Bohumil Chmelík

Prezentácia pľúcnej laváže v laboratóriu (*Pulmonary Toxicology Facility, University of Iowa*) pre študentov zo siedmeho ročníka.

Emil Krapka

sa narodil 17. júla 1925 v Hornom Dubovom pri Trnave. V roku 1942 vstúpil do Spoločnosti Ježišovej, kde ho počas teologických štúdií v noci z 13. na 14. apríla 1950 zastihla násilná likvidácia kláštorov. V štúdiu však pokračoval tajne a v roku 1950 sa stal kňazom. Počas rokov 1960 – 1962 bol uväznený za tajné štúdium teológie.
V roku 1969 bol rehabilitovaný. V rokoch 1969 –1989 viedol tajne účinkujúci Teologický inštitút Spoločnosti Ježišovej na Slovensku. Vyučoval filozofiu a systematickú teológiu. Po obnovení náboženskej slobody a po oficiálnom obnovení činnosti reholí v rokoch 1991 – 1997 pôsobil ako rektor Teologického inštitútu sv. Alojza v Bratislave. Pripravil jeho transformáciu na Teologickú fakultu Trnavskej univerzity v roku 1997. Istý čas vyučoval dogmatickú teológiu aj na RKCMBF Univerzity Komenského v Bratislave. V roku 1992 mu Pápežská teologická fakulta, sekcia Bobolanum vo Varšave, udelila čestný doktorát.

Ste uznávaným teológom a pedagógom, Váš prínos pre zachovanie teologického štúdia v časoch neslobody je neodškriepiteľný. Pozrime sa teraz však na začiatok. Ako vnímate svoje povolanie, Vašu cestu k jezuitom a ku kňazstvu?

Nie je to výtvor ľudských vzťahov a ľudského okolia, ale je to Božia vôľa. On vyslyší modlitbu a prosby veriacich ľudí a udelí povolania. Takto to musíme chápať, nie je to len snaha uplatniť sa, ale je to Božia cesta. Takto Boh udržuje život Cirkvi a v Cirkvi. Život všetkých, aby Cirkev žila plným aj sviatostným, aj vieroučným, a napokon aj praktickým láskavým životom.

Počas Vášho teologického štúdia prebehla Barbarská noc z 13 na 14 apríla 1950, keď boli násilne zlikvidované mužské rehole a reholníci sústredení do koncentračných kláštorov. Môžete nám trošku priblížiť tento moment?

O tejto udalosti bolo napísaných už viacero kníh, medzi nimi aj svedectvo kardinála Korca Od barbarskej noci,

ktorá tieto udalosti podrobne opisuje. Ja som v tom čase už bol v reholi, po noviciáte, dokončoval som si stredoškolské štúdium. My sme to prijali ako historické pozvanie zostať verní Cirkvi. Zachovali sme túto vernosť Bohu aj Cirkvi, prežívali sme ju a ohlasovali celým svojím životom.

Ako ste prežívali obdobie tajných teologických štúdii a Vašu prípravu na prijatie tajnej kňazskej vysviacky?

Táto snaha alebo úsilie o štúdium teológie, o prípravu na prijatie kňazského svätenia bola veľmi silná a tak sme to aj prežívali. Uvedomovali sme si, že sa musíme pripravovať nielen na to, ako zvládnuť štúdium, ale ako skutočne prežívať celé rehoľné a kňazské poslanie v reholi. Nemali sme o tom nijaké pochybnosti, keďže sme riadne vstúpili do rehole a začali rehoľnú formáciu, takže sme sa vydali touto tajnou cestou, cestou tajnej rehoľnej kňazskej formácie. Hľadali sme cestu, ako v týchto zložitých situáciách nielen krátkodobo, ale aj dlhodobo si plniť svoje poslanie ohlasovať Ježiša Krista a jeho evanjelium a slúžiť Cirkvi ako rehoľní kňazi.

Ako ste osobne vnímali Božiu prítomnosť v týchto časoch, aký bol Váš osobný postoj?

Dá sa povedať, že my, ktorí sme vtedy nastúpili túto formáciu, sme to vnímali a cítili ako prinášanie určitej obety, znášanie ťažkostí, ktoré s tým prišli, ale aj s vedomím, že toto je naše povolanie a poslanie v Cirkvi, ktoré chceme za každých okolností plniť.

Venovali ste sa konkrétne dogmatickej a systematickej teológii. Mali ste nejakú obľúbenú tému alebo oblasť, ktorej ste sa najviac venovali vo svojej vedeckej práci?

No pozrite, vtedy nebolo možné venovať sa osobitnej téme, ale bolo potrebné dať tým mladým jednotnú a ucelenú teologickú formáciu. Bolo dôležité, aby sme vychovali schopných bohoslovcov, ktorí sa potom stanú kňazmi, často aj tajne vysvätenými, ale takými, ktorí dostali riadnu kňazskú a teologickú formáciu.

Čo je podľa Vás najdôležitejšie pri teologickom štúdiu?

Zaumienil som si prežívať a rozvíjať teológiu ako osobné stretnutie s Bohom v tajomstve jeho Slova. Chcel som podávať, študovať a rozvíjať teológiu tak, aby sme sa v jej slove dôverne stretli s Bohom: aj v teológii som chcel prežívať jeho prítomnosť, počúvať jeho slovo pre našu spásu a v nej dávať Bohu naším slovom odpoveď viery. Takto sa naše stretnutie v teológii stáva modlitbou, meditáciou. To znamená, aby sa poslucháči učili teológiu nielen ako jedno z odvetví vedy iba jednoduchým naučením sa, osvojením si poznatkov, ale aby jej obsah aj prežívali. Štúdium teológie je živé štúdium a prežívané štúdium.

Pohliadnime trošku do súčasnosti. Aká by, podľa Vás, mala byť Cirkev v dnešných časoch?

Pozrite, Cirkev je vždy Kristova Cirkev a ak milujem Pána Ježiša, tak milujem aj jeho Cirkev. Je to Cirkev naša, teraz, pre nás. My sme v nej, tu žijeme a aktívne pôsobíme. Je to taký osobný vzťah, milujúci vzťah. Cirkev nie je inštitúcia, ale živé spoločenstvo, v ktorom žijeme. Počínajúc farským spoločenstvom alebo rehoľným a potom diecéznym až po cirkevné živé spoločenstvo. Cirkev je situovaná v nás veriacich, v našom vnútri, v našom srdci. Každý z nás nosí v sebe Cirkev. A tak náš osobný život spoluvytvára jej konkrétnu situáciu.

Bolo pre Vás prekvapením, že novým Svätým Otcom sa stal Pápež František – jezuita, tak ako aj vy?

Nie, to tak Pán vedie svoju Cirkev, a my nestaviame na nejakej osobnej protekcii, ale že skutočne s láskou a plnou oddanosťou slúžime Pánu Ježišovi v jeho svätej Cirkvi.

A otázka na záver. Ako by podľa Vás mala vyzerať formácia teológov dnes?

Malo by to byť zasvätenie. V zasvätení odovzdávame určitú životnú formu a skúsenosť mladšej generácii; odovzdávame im živú formu, ktorú sami prežívame svojou existenciou v určitej sfére života. Starší kňaz zasvätuje novokňaza do kňazského života a služby, modlitby, obety, šťastia i bolesti. Istotne, nedáva mu kňazské svätenie ani moc – to dostal od Boha vkladaním rúk biskupa –, ale odovzdáva mu určitú formu života, ba viac, kus vlastného života, to krásne a múdre, šľachetné i bolestné, čo nosí v srdci. Zasvätenie je živým a stále prežívaným svedectvom, podávaným v láske a úcte, v priateľskej úprimnosti a osobnej blízkosti. Dnes sme spojení so Svätým Otcom rôznymi prostriedkami a aj takto môžeme spoločenstvo Cirkvi prežívať nielen v malej miestnej farnosti, ale prežívame vieru ako vieru celej Katolíckej cirkvi a spolu so Svätým Otcom. Máme k dispozícii mnohé moderné komunikačné prostriedky, pomocou ktorých môžeme byť spojení s univerzálnou Cirkvou.

Ďakujem za rozhovor *Veronika Pétiová*

Cieľ

Inovácie

Služby

Brána k IT službám Trnavskej univerzity

Trnavská univerzita v Trnave